

život a kultúra trnavy

Február 2015

novinky

z rodnice

foto: Elena Urstajová

mesto trnava ■ ročník XXVI ■ číslo 1 ■ nepredajné!

Ostrov dôvery

Každým novým dňom a rokom sa vrství a rozširuje náš osobný príbeh. Väčšinou sa začína a formuje v prostredí dôvery a vzájomnej pomoci. Na ostrove nezištnosti a lásky, ktorý sa vymedzuje voči okolitému svetu pragmatizmu a neistoty.

S pribúdajúcimi rokmi však postupne opúšťame tento primárny priestor istoty a do nášho príbehu vstupujú rozprávania iných, ktoré spoločne tvoria otvorený román kultúry. Každým novým krokom sa nás dotýka rozpor medzi ideálom a realitou, medzi vzťahmi z „ostrova“ a zo sveta, do ktorého sa včleňujeme.

V prvých kapitolách svojho začínajúceho sa života sme tak prirodzene vďační tým, ktorí nám vytvárali priestor a zázemie spolupatričnosti, základný kameň pre porozumenie vlastnej identity i pre tvorbu osobného príbehu. Dodnes tú vďačnosť, hlavne k rodičom, nosíme v sebe. Podobne aj rozpor vlastného príbehu a napätia okolitého sveta i pragmatizmu doby.

Život nás naučil, že nezmeníme celý svet. To nie je rezignácia, ale porozumenie umožňujúce v pokore pred inými príbehmi rozvinúť svoj vlastný. Vytváraním ostrovov dôvery.

Ostrovov udržiavajúcich možnosť tvorby, nielen osobných príbehov.

Ich krehkým spojivom je práve dôvera. Bez nej sa každé rozprávanie prepadá do zabudnutia. Samotné slová spočívajú na predpoklade dohody a bez základnej dôvery strácajú obsah i význam. Plynú síce čoraz jednoduchšie a rýchlejšie medzi nami, no paradoxne prinášajú skôr zmätenie než dorozumenie. Svet sa tak rozpadá na parciálne interpretácie. Každá si nárokuje právo na pravdivosť. Tie najagresívnejšie aj formou násilia. Dorozumenie tým stráca podhubie. Čoraz viac príbehov osirelo. Vyčlenilo sa z prostredia počúvania a vnímania. Médiá, priestor prezentácie, v rýchlosti toku a v konkurencii sledovateľnosti ponúkajú ohraničený čas pre krajné, extrémne príbehy.

Tie sú však možné len vymedzením sa voči normálnemu toku života, ktorý mizne z ich záujmu. Nestačí už len rozprávať a žiť na vlastnú päsť. Slovo i život získavajú vážnosť v reálnom priestore, v konfrontácii s inými, pri zachovaní priestoru pre profilovanie nových príbehov.

Ich hodnotu nepotvrďuje hlasitosť a množstvo debát, ale vynaložené úsilie, čas a život sám. Význam vlastného príbehu nechce nikto z nás stratiť. Chceme, aby mal zmysel.

K tomu však musíme spoločne vytvárať a udržiavať priestory dôvery, ostrovy kontinuity a spolupatričnosti, v ktorých sa potvrdzuje zmysel ľudského snaženia.

Každý darovaný deň tohto roka je preto príležitosťou. Pre osobný príbeh, ktorý bude žitý a tvorený spoločne s ostatnými v rozširujúcich sa priestoroch dôvery.

NOVINKY Z RADNICE

– mesačník mesta Trnava

Vydavateľ: Mesto Trnava

IČO: 00313114

Evidenčné číslo: EV 2899/09

Náklad 5 000 ks

Šéfredaktor: Ing. Pavol Tomašovič

Redaktorka: Elena Ursinyová

*Redakcia: Radnica, Hlavná 1,
917 71 Trnava*

Číslo telefónu: 033/32 36 344

E-mail: pavol.tomasovic@trnava.sk

elena.ursinyova@trnava.sk

Grafická úprava: Andrej Grossmann

Tlač: Beki Design, s. r. o.

Repikova 1, 040 17 Košice-Šebastovce

.....
Novinky z radnice nájdete

aj na nzs.trnava.sk

(eu)

Prvé zasadnutie mestského zastupiteľstva .....

V konferenčnej sále trnavskej radnice sa 12. decembra 2014 uskutočnilo ustanovujúce zasadnutie nového mestského zastupiteľstva, na ktorom zložili sľuby nový primátor mesta Trnavy JUDr. Peter Bročka, LL.M. a poslanci Mestského zastupiteľstva mesta Trnavy pre volebné obdobie 2014 – 2018.

Nové mestské zastupiteľstvo rokovalo o návrhoch na počet členov a zloženie mestskej rady, na poverenie poslanca oprávneného zvolávať a viesť zasadnutia mestského zastupiteľstva, na zriadenie komisií mestského zastupiteľstva a určení náplne ich činnosti, o voľbe predsedu, podpredsedu a členov komisií z poslancov, o návrhu na voľbu predsedu, podpredsedu a členov Komisie pre udeľovanie ocenení mesta Trnavy pre volebné obdobie 2014

– 2018. Ďalšími bodmi rokovania boli zriadenie a zloženie výborov v mestských častiach, návrh na poverenie poslancov vykonávať akty uzavretia manželstva a určenie mesačného platu primátora mesta Trnavy. Kompletné znenie uznesení zo zasadnutia je zverejnené na portáli mestskej sampsprávy www.trnava.sk. Prvé tohtoročné riadne zasadnutie mestského zastupiteľstva sa uskutoční 17. februára.

Mestská rada

Ing. Štefan Bošňák, Dr.h.c., Ing. Vladimír Butko, Ing. Jozef Klokner, Mgr. Matej Lančarič, Mgr. Rastislav Mráz, Ing. Juraj Novota, Adam Peciar, Mgr. Tibor Pekarčík, Ing. Jozef Pobiecký, Ing. Bystrík Stanko

Komisie mestského zastupiteľstva

Finančná komisia

Predseda: Ing. Štefan Bošňák, Dr. h. c. Podpredseda:

Mgr. Ing. Marián Galbavý
Ďalší členovia: Ing. Peter Halada,
Ing. Peter Šujan, Mgr. Peter Haščík

Komisia kultúry

Predseda: Mgr. Veronika Virágová
Podpredseda: Bc. Martin Kráľovič
Ďalší členovia: Bc. Pavol Nižnánsky, Bc. Šimon Štefunko, MUDr. Štefan Krištofík, MPH.

Komisia mládeže a športu

Predseda: Bc. Šimon Štefunko
Podpredseda:
MUDr. Zuzana Havlíková, PhD.
Ďalší členovia: Bc. Martin Kráľovič,
Juraj Fuzák, Ing. Jozef Klokner

Komisia sociálna a zdravotná

Predseda:
MUDr. Štefan Krištofík, MPH.
Podpredseda:
MUDr. Branislav Kramár
Ďalší členovia: MUDr. Jana Fridrichová, Ing. Juraj Novota, Mgr. Veronika Virágová

Komisia bytová

Predseda: Mgr. Agnesa Petková
Podpredseda: Mgr. Peter Haščík
Ďalší členovia: Mgr. Jozef Pikna, Bc. Pavol Nižnánsky, Mgr. Martin Uhlík

Komisia stavebná, územného plánovania a kultúrnych pamiatok

Predseda: Ing. Jozef Klokner
Podpredseda: Ing. Jozef Pobiecký
Ďalší členovia: Ing. Jozef Alchus, Bc. Šimon Štefunko, Adam Peciar

Komisia školstva a vzdelávania

Predseda: Mgr. Jozef Pikna
Podpredseda: Mgr. Marek Neštický
Ďalší členovia: Mgr. Agnesa Petková, Emanuel Gronský, Róbert Gašparík

Komisia životného prostredia a prírodných hodnôt

Predseda: Ing. Peter Šujan

Podpredseda: Ing. Jozef Čavojský
Ďalší členovia: MUDr. Branislav Kramár, Bc. Pavol Nižnánsky, Mgr. Matej Lančarič

Komisia dopravy a verejnoprospešných služieb

Predseda: Ing. Peter Halada
Podpredseda: Adam Peciar
Členovia: Ing. Jozef Alchus, Mgr. Matej Lančarič, Ing. Bystrík Stanko

Majetková komisia

Predseda: Mgr. Tibor Pekarčík
Podpredseda: Ing. Vladimír Butko
Ďalší členovia: Mgr. Rastislav Mráz, Ing. Štefan Bošňák, Dr.h.c., Ing. Jozef Pobiecký, Mgr. Ing. Marián Galbavý, Ing. Bystrík Stanko, Róbert Gašparík, Juraj Fuzák

Komisia na udeľovanie ocenení mesta Trnavy

predseda:
JUDr. Peter Bročka, LL. M.
podpredseda:
Ing. Vladimír Butko
členovia poslanci: Ing. Štefan Bošňák, Dr. h. c., Ing. Jozef Pobiecký, Mgr. Jozef Pikna, Mgr. Martin Uhlík, Emanuel Gronský, Mgr. Ing. Marián Galbavý,

Ing. Jozef Klokner, Ing. Bystrík Stanko, Ing. Peter Halada
členovia neposlanci: PhDr. Ján Žitňanský, prof. MUDr. Bohumil Chmelík, PhD., Jozef Viskupič, prof. ThLic., PhDr. Juraj Dolinský SJ, PhD., PaedDr. Simona Jurčová, RNDr. Peter Horváth, Mgr. Eva Jarábková

Komisia na riešenie mandátov a sťažností

Predseda:
Mgr. Rastislav Mráz

Podpredseda:
Mgr. Ing. Marián Galbavý
Ďalší členovia: Ing. Jozef Pobiecký, Ing. Bystrík Stanko, Mgr. Peter Haščík

Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone verejných funkcií

Predseda: Mgr. Veronika Virágová
Podpredseda: Ing. Jozef Alchus
Ďalší členovia: MUDr. Jana Fridrichová, MUDr. Štefan Krištofík, MPH

Komisia pre riešenie problematiky neprispôsobivých občanov

Predseda: Adam Peciar
Podpredseda: Mgr. Rastislav Mráz
Ďalší členovia: MUDr. Zuzana Havlíková, PhD., Mgr. Ing. Marián Galbavý, Ing. Jozef Čavojský, Ing. Jozef Pobiecký, Ing. Jozef Klokner

.....
Voľba členov jednotlivých komisií z radov občanov nebola v čase uzávierky tohto vydania ukončená.

Poslanci mestského zastupiteľstva

Fotografie poslancov sú označené číslami ich volebných obvodov

Ing. Štefan Bošnják
V. Roya 2/A, Trnava
mobil: 0905 98 39 99
e-mail: stefan.bosnak@gmail.com

MUDr. Jana Fridrichová
Hospodárska 21, Trnava
mobil: 0918 41 32 27
e-mail: jankamodra@centrum.sk

Bc. Pavol Nižnánsky
A. Hlinku 5, Trnava
mobil: 0910 98 88 22
e-mail: palecn@yahoo.com

Mgr. Tibor Pekarčík
Západná 2, Trnava
mobil: 0905 24 25 98
e-mail: tibopecarcik@gmail.com

Ing. Juraj Novota
Halenárska 36, Trnava
mobil: 0903 77 05 30
e-mail: novotajuraj@gmail.com

Mgr. Matej Lančarič
Mozartova 12, Trnava
mobil: 0908 54 49 73
e-mail: lancaric.matej@gmail.com

Mgr. Marek Neštický
 Čajkovského 12, Trnava
 mobil: 0905 13 66 68
 e-mail: mareknesticky@yahoo.com

Mgr. Martin Uhlík
 Čajkovského 29, Trnava
 mobil: 0907 63 43 33
 e-mail: martinuhlik@caridi.sk

Ing. Jozef Pobiecký
 Šafárikova 18, Trnava
 mobil: 0903 72 23 99
 e-mail: jozef.pobiecky@mail.t-com.sk

Ing. Peter Šujan
 Botanická 29, Trnava
 mobil: 0940 58 45 64
 e-mail: sujanpeter.tt@gmail.com

Ing. Bystrík Stanko
 Jazdecká 29, Trnava
 mobil: 0917 66 00 01
 e-mail: bystrik.stanko@gmail.com

MUDr. Zuzana Havlíková, PhD.
 J. Hajdóczyho 134, Trnava
 mobil: 0948 40 30 72
 e-mail: ratherbe28@gmail.com

Mgr. Veronika Virágová
 Saleziánska 44, Trnava
 mobil: 0908 79 74 76
 e-mail: viragovavera@gmail.com

MUDr. Štefan Krištofík, MPH
 Andreja Hlinku 11, Trnava
 mobil: 0908 99 98 80
 e-mail: stefan.kristofik@outlook.com

Juraj Fuzák
 Stavebná 9, Trnava
 mobil: 0911 13 37 82
 e-mail: juraj.fuzak@gmail.com

MUDr. Branislav Kramár
Dúhová 50, Trnava
mobil: 0903 84 73 11
e-mail: branislav@kramar.sk

Emanuel Gronský
Ustianska 56, Trnava
mobil: 0908 14 03 22
e-mail: emanuel.gronsky@gmail.com

Bc. Martin Kráľovič
J. Hlubíka 15, Trnava
mobil: 0908 68 81 11
e-mail: martin.kralovic@gmail.com

Ing. Vladimír Butko
J. Slottu 3, Trnava
telefón: 033 544 40 48

Mgr. Ing. Marián Galbavý
Tehelná 6, Trnava
mobil: 0949 76 54 32
e-mail: marian.galbavy@gmail.com

Bc. Šimon Štefunko
Hattalova 3, Trnava
mobil: 0904 16 71 75

Mgr. Jozef Pikna
Hlboká 16, Trnava
mobil: 0905 18 86 19
e-mail: jozef.pikna.st@gmail.com

Mgr. Peter Haščik
V. Clementisa 25, Trnava
mobil: 0915 30 46 13
e-mail: peter.hascik@gmail.com

Ing. Jozef Alchus
L. Podjavorinskej 22, Trnava
mobil: 0905 25 80 10
e-mail: joal@stonline.sk

Ing. Peter Halada
V. Clementisa 19, Trnava
e-mail: peter.halada@stuba.sk

Adam Peciar
G. Steinera 1, Trnava
mobil: 0908 31 17 57
e-mail: adam.peciar@gmail.com

Mgr. Rastislav Mráz
Šípová 7, Trnava
mobil: 0905 18 67 19
e-mail: rasto.mraz@gmail.com

Ing. Jozef Čavojský
Jiráskova 19, Trnava
mobil: 0907 66 6573

Róbert Gašparík
Pažitná 11, Trnava
mobil: 0905 62 68 60
e-mail: robertgasparik96@gmail.com

Ing. Jozef Klokner
Stromová 4, Trnava
mobil: 0907 96 38 29
e-mail: klokner.jozef@gmail.com

Mgr. Agnesa Petková
Dedinská 53, Trnava – Modranka
mobil: 0910 34 54 15
telefón: 033 554 34 16

Volebný obvod č. 1: Trnava – stred (Staré mesto, Špíglsál)

Volebný obvod č. 2: Trnava – západ (Prednádražie)

Volebný obvod č. 3: Trnava – sever (Kopánka, Zátvor, Vodáreň)

Volebný obvod č. 4: Trnava – východ (Družba, Hlboká, Vozovka)

Volebný obvod č. 5: Trnava – juh (Linčianska, Tulipán)

Volebný obvod č. 6: Trnava – Modranka

(red) foto: 4F

Prvým Trnavčanom roka 2015 je malý Leo .....

Prvé bábätko roka 2015 a posledné bábätko uplynulého roka privítal do života 2. januára na novorodeckom oddelení fakultnej nemocnice primátor Trnavy Peter Bročka.

Prvý tohtoročný malý občan nášho mesta Leo Šándor prišiel na svet 2. januára približne o 8.45 h, vážil 3 340 g, meral 49 cm a narodil sa mamičke Martine.

Posledným dieťaťom roka 2014 je Štefan Oračko, ktorý sa narodil na Silvestra, prvým tohtoročným dieťaťom narodeným v trnavskej nemocnici sa stal Martinko Zatocha z Bíňoviec. Primátor Peter Bročka zablahoželel šťastným mamičkám a detičkám venoval „do perinky“ darčeky a vkladné knižky na štart do života. Tradičné víťanie prvých a posledných detí roka je symbolickým vyjadrením vďačnosti trnavskej samosprávy všetkým matkám, ktoré vychovávajú budúcich občanov nášho mesta. Rodičom všetci srdečne blahoželáme a bábätkám prajeme do života veľa zdravia a šťastia. ■

(eu)

Nové nevšedné stromy a záhony dodajú Trhovej ulici náznak prírodného prostredia ...

Na Trhovej ulici koncom minulého roka pribudla nová, v Trnave jedinečná výsadba. Viackmenné listnaté stromy – štyri parócie perzské a a dve brezy himalájske – nemajú doposiaľ obdobu na celom území nášho mesta.

Výber týchto druhov neovplyvnila len ich nevšedná krása v každom ročnom období, ale aj schopnosť dobre znášať náročné klimatické podmienky mestského prostredia. Výsadba je súčasťou obnovy priestoru pred mestským úradom, ktorú začala mestská samospráva realizovať v novembri tohto roku. Dôvodom na obnovu bol najmä dezolátny stav dlažby z betónových kociek, ktorá svojím nerovným povrchom sťažovala pohyb chodcom a komplikovala aj zimnú údržbu. Vzhľadom na to, že na strane ulice pri mestskom úrade chýbali zvýšené obrubníky, autá tu parkovali neorganizovane. V zlom stave bolo aj osvetlenie ulice. Na

celom úseku od až po chodník na Paulínskej ulici sa nachádzali len dva stožiare verejného osvetlenia. Cieľom obnovy je nielen zlepšiť vzhľad tohto priestoru, ale aj zvýšiť komfort klientov a návštevníkov mestského úradu. Pre nich je určených šesť nových lavičiek a dvanásť stojanov na bicykle s možnosťou ich bezpečného uzamknutia pred hlavným vstupom do budovy. Pribudnú aj štyri obojstranne osvetlené informačné tabule na oznamy občanom, dva nové odpadkové koše a v uličnej línii budú osadené tri nové stožiare verejného osvetlenia s LED modulmi. Na parkovisku sú dve parkovacie plochy vyčlenené pre imobilných občanov,

na menšej parkovacej ploche po pravej strane hlavného vstupu ešte pribudne odstránením dvoch nefunkčných telefónnych prístreškov jedno parkovacie miesto. Povrchy z veľkoplošnej betónovej dlažby sú riešené tak, aby umožňovali bezbariérový prístup k objektu. V návrhu obnovy nechýba ani umiestnenie letného sedenia prevádzky na prízemí objektu pri strednom zvýšenom ostrovčeku zelene rovnako ako na Hlavnej ulici – bez použitia pódia. Aj v tejto súvislosti je preferované bezbariérové riešenie s ohľadom na pohyb peších pri mestskom úrade. Požiadavkou obnovy bolo aj zväčšenie celkovej plochy zelene. Nové

sadové úpravy budú na štyroch záhonoch s celkovou plochou 120 m². Ich obrubníky majú formu palisád vyvýšených nad terénom, aby neinšpirovali chodcov na vyšliapavanie skratiek.

Hlavným kompozičným prvkom budú vyššie spomínané viackmenné listnaté stromy – breza himalájska var. Jacquemontii a u nás menej známa parócia perzská, ktoré svojím prírodným rozvoľným vzrastom vytvoria príjemný kontrast k prísnej funkcionalistickej architektúre okolitých budov a prispievajú k zjemneniu priestoru. Breza je odolný strom zaujímavý najmä svojou bielo sfarbenou kôrou a žiarivo žltým jesenným sfarbením listov. Viackmenná forma dosahuje menšiu výšku a svojím jasným sfarbením borky presvetlí tienistý priestor pred vstupom do budovy mestského úradu.

Parócia pochádza z Iránu, ale dobre znáša miestne podmienky. Je to stredne veľký strom so zaujímavou štruktúrou usporiadania kmeňov a konárov s odlupujúcou sa kôrou a s výrazným jesenným sfarbením. Na jar, ešte pred pučaním listov, zakvitá červenými kvetmi. V lete má listy tmavozelené, prírastky na koncoch konárikov sú purpurové a na jeseň sa listy vyfarbujú do žltej, oranžovej až purpurovo červenej. V najväčšej stredovej časti

záhona tieto atraktívne stromy vytvoria nepravidelné „prírodné“ zoskupenie.

Stromy a vždyzelené tisy v podraсте boli vysadené v decembri, na jar sa uskutoční výsadba kvetov a trávnik. Podsadba stredového záhona bude komponovaná z tisu, trvaliek a cibulovín, ktoré výškou, farbou a rôznym časom kvitnutia zabezpečia rozmanitosť a pôvab výsadby počas celého roka. Vybrané trvalky majú mierne rozvoľnený charakter, sú vhodné do polotieňa. Záhon je navrhnutý tak, aby bol z každej strany efektívny na pohľad. Menšie záhony majú tvoriť príjemné, na pohľad upokojujúce rámo-

vane rozmanitého centrálneho záhona. Preto budú pokryté kobercom parkového trávnik a nízkym plošným tisom s výškou okolo 30 cm. Trávnik bude tolerantný voči prípadnej záťaži, vhodný do tieňa, aj na slnečné stanovisko. Vzhľadom na vysoké zdravotné poškodenie nemohli byť začlenené do novej výsadby pôvodné stromy – katalpy pred mestským úradom. Podľa fytopatologického posúdenia boli napadnuté chemicky neznížitelným škodcom voškou krvavou, ktorá by sa mohla rozšíriť aj na zdravé stromy a kry v okolí. Jediným odporučeným preventívnym opatrením preto bola ich asanácia. ■

(red)

Festival hier, hračiek a zábavy FestHry Trnava ...

Najväčšia herňa v Trnave a širokom okolí so stovkami moderných spoločenských hier, nafukovacími atrakciami, stavebnicami a hračkami opäť otvorí svoje brány od 6. do 8. februára 2015 v Mestskej športovej hale. Pozývame vás na obľúbené podujatie s neopakovateľnou atmosférou plnou smiechu, súťaživosti a emócií: Festival hier, hračiek a zábavy – FestHry Trnava.

Toto spoločensko-herné podujatie je určené prioritne deťom, rodičom a mladým, ktorí sú ochotní vymeniť smartfón, tablet, či iné technologické zázraky za čas strávený v spoločnosti svojich blízkych a kamarátov pri jednom stole, na ktorom sa vystriedajú chytľavé hry každého druhu.

Okrem hier pre detičky, školákov, študentov, rodičov či dôchodcov bude pripravený sprievodný program

v podobe nafukovacích atrakcií, detských kútikov s hrami a skladačkami pre najmenšie deti. Na študentov, mladých a rodičov čaká stolný futbal, hokej, biliard, šach, sprievodné súťaže o ceny a iné.

Neoddeliteľnou súčasťou festivalu budú predajcovia a spoločnosti prezentujúci novinky a výrobky z rôznych oblastí zábavy, jazykového vzdelávania a hier. Tohtoročnou novinkou bude handmade pasáž,

tzv. „zlatá ulička“ a malá putovná vedecká výstava.

Festival bude otvorený verejnosti v piatok 6. februára od 15. do 20. hodiny, v sobotu 7. februára od 10. do 20. hodiny a v nedeľu 8. februára od 14. do 20. hodiny. Ďalšie informácie a aktuálny nájdete na www.festhry.sk a na Facebooku. Organizátormi podujatia sú Mestská rada mládeže v Trnave a Mesto Trnava. ■

(eu), vizualizácia: AWE Ateliér

Lávku cez Hlbokú skrášili zeleň, ktorá zároveň ochráni chodcov pred slnečnou páľavou .....

Mesto Trnava pokračuje v uplatňovaní nového prístupu k upravovaniu verejných priestranstiev v súlade s celoštátnou adaptačnou stratégiou zameranou na predchádzanie a zmiernovanie dopadov zmeny klímy. Nový vzhľad zjemnený vhodnou výsadbou a popínavou zeleňou dostane aj lávka pre peších na Starohájskej ulici, spájajúca historické centrum mesta so sídliskom Hlboká a Mestskou poliklinikou.

Vzhľadom na fakt, že ide o najfrekventovanejšiu pešiu trasu mesta, po ktorej denne prejde približne desaťtisíc ľudí vrátane seniorov, detí a pacientov využívajúcich služby polikliniky, cieľom mestskej samosprávy je najmä zmierniť jej prehrievanie slnečnými lúčmi, spomaliť prúdenie vzduchu pri veternom počasí a vytvoriť pre chodcov miesta na krátkodobý oddych.

Nemenej dôležitá je pre samosprávu aj estetická stránka budúcich úprav. V rámci vypracovanej urbanisticko-architektonickej štúdie sa uvažuje o niekoľkých variantoch ozelenenia. Najvýznamnejšiu úlohu v nich má popínavá zeleň na oporných konštrukciách v kombinácii s kríkmi a menšími stromami v nádobách a väčšími, rýchlo rastúcimi stromami aj mohutnejšími popínavými rastlinami vysadenými priamo v pôde v bezprostrednej blízkosti lávky tak, aby vytvorili synergický estetický aj ochranný efekt. Na základe všeobecných meraní sa dá očakávať, že zeleň po dosiahnutí svojich prirodzených rozmerov dokáže zlepšiť mikroklimu a v letných horúčavách zníži teplotu na lávke minimálne o štyri stupne.

Popri lávke, na trávnikoch upravených do vsakovacích rigolov, kde by mala byť odvedená dažďová voda z lávky na zavlažovanie, sa uvažuje o vysadení rýchlorastúcich vysokých stromov ako sú napríklad platany, jasene, javory či topole, ktoré v dospelosti prerastú výškovú úroveň lávky a dajú sa upravovať rezom podľa jej potrieb. Do pôdy k oporným konštrukciám alebo

priamo k múru lávky by mali byť vysadené aj mohutné popínavky ako pavinič päťlístý, stavikrv baldžuánsky, wisteria čínska alebo pavinič trojlaločný.

Mobilná zeleň na lávke by podľa štúdie mohla pozostávať z väčších krov a menších stromčekov ako napríklad muchovník, sumach, jaseňovec, štedrec, atď., a z popínavých rastlín menšieho vzrastu, znášajúcich aj horúčavy, sucho, vietor či mráz. Do úvahy prichádzajú napríklad akébia, vlkovec, trúbkovec, plamienky, viniče alebo brečtan. Všetky navrhované popínavky, väčšie i menšie, sa vyznačujú krásnym kvitnutím, zaujímavými tvarmi listov či atraktívnym jesenným sfarbením, brečtan ostáva zelený aj v zime.

Podrast v nádobách budú tvoriť trvalky, ktoré sa už osvedčili aj v iných nových výsadbách v meste. Aj pri ich výbere sa bude prihliadať na odolnosť voči extrémnym podmienkam. Počíta sa

napríklad s okrasnými trávami, kosťami, astrovkami, rozchodníkmi, kocúrníkmi, veronikou, jukou, atď.

Ozelenenie lávky na Starohájskej, podobne ako minuloročná výsadba stromov na Clementisovej ulici za strediskom sociálnej starostlivosti alebo výsadba na vršku na Tehelnej ulici, sa uskutoční aj na základe odporúčaní projektu Mestá odolné na dopady zmeny klímy – trnavská inšpirácia, ktorý realizuje Mesto Trnava v rámci Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce od 26. marca 2013 do 28. februára 2015.

Urbanisticko-architektonická štúdia ozelenenia lávky z roku 2014 sa stane v tomto roku podkladom na zabezpečenie technickej projektovej dokumentácie.

Mesto Trnava chce aj týmto projektom prispieť k zmierneniu dopadov zmeny klímy na mieste, kde je klimatickým extrémom vystavený značný počet rizikových skupín obyvateľov. ■

(maju, eu)

Na mestskom úrade sa bude robiť protikorupčný audit .....

Primátor Trnavy Peter Bročka rokoval v januári so spoluzakladateľom nadácie Zastavme korupciu Trnavčanom Miroslavom Trnkom zo spoločnosti Eset o uskutočnení protikorupčného auditu na mestskom úrade. Realizovať ho má nezisková mimovládna organizácia Transparency International Slovensko, ktorej poslaním je potláčať korupciu zvyšovaním transparentnosti a znižovaním byrokracie. Náklady na realizáciu auditu má uhradiť Miroslav Trnka alebo nadácia Zastavme korupciu. Konkrétne termíny jeho uskutočnenia zatiaľ nie sú dohodnuté.

Na metodiku protikorupčného auditu sme sa opýtali predsedníčky Správnej rady Transparency International Slovensko Emílie Sičákovéj-Beblavej.

■ Ako sa uskutočňuje protikorupčný audit v mestskej samospráve?

Skupina odborníkov sa pozrie na osemnásť oblastí, v ktorých má samospráva rozhodovacie právomoci. Ide o pridelenie dotácií, verejné obstarávanie, predaj hnuťelného a nehnuteľného majetku, tvorbu rozpočtu, personálnu politiku, atď. V prvej fáze sledujeme, ako tieto rozhodovacie procesy prebiehajú, kde sú potenciálne zneužitelné oblasti, aký je tok informácií o tom, kto a ako rozhoduje. Na základe takejto diagnostickej správy môžeme poukázať na možnosti hypotetického korupčného správania. Keď máme zmapované procesy, ktoré robí miestna samospráva, vstupujeme do druhej fázy, v ktorej navrhujeme súbor konkrétnych opatrení na zníženie rizika korupčného správania. Napríklad, vstúpime do všeobecne záväzného nariadenia alebo smernice o verejnom obstarávaní a navrhujeme, čo by sa tam malo zmeniť, aby sme priestor pre možnú korupciu čo najviac obmedzili. Potom predstúpime so správou pred primátora alebo zastupiteľstvo a je na zväžení volených predstaviteľov, či naše návrhy prijímajú alebo nie.

■ V ktorých oblastiach sa najčastejšie vyskytujú problémy s korupčným správaním?

V oblastiach, kde je vysoká nezamestnanosť, môže byť problémom personálna politika, a to aj na referenčných miestach. Pretože v regióne, kde je núdza o prácu, má aj referenčné miesto vysokú hodnotu. Keďže zákon o výkone prác vo verejnom záujme explicitne neprikazuje robiť výberové konania na tieto pozície, žiadna zo samospráv nejde nad rámec zákona, a potom také výberové konanie niekedy vyzerá ako súťaž krásy alebo známostí, namiesto súťaže schopností. Samozrejme, významnou oblasťou je aj verejné obstarávanie. Na Slovensku bola v istom období povinnosť robiť obstarávania cez elektronické aukcie, a my sme zaznamenali, že miera úspor aj dôveryhodnosť podnikateľského prostredia k tomuto systému narástla. Ale keďže súčasná vláda zrušila túto povinnosť, mnohé verejné subjekty od elektronických aukcií upustili, pretože nejdu nad rámec zákona. Je menej elektronických aukcií a transparentného obstarávania. Nie každé mesto má jasne definované, do čoho a akým systémom dáva finančné prostriedky, ani pokiaľ ide o dotačný systém.

■ V ktorých mestách ste už realizovali protikorupčný audit a s akým výsledkom?

Zatiaľ sme robili audity v Martine, v Žiari nad Hronom, v Prievidzi, bratislavskom Ružinove, teraz sme v Žiline na úrovni vyššieho územného celku vo fáze prípravy návrhov na zmeny. Máme skúsenosť, že časť pripravených odporúčaní samosprávy prijímajú a implementujú. ■

Ľudia a udalosti .....

■ **1. 2. 1770** – V Trnave umrel ostrihomský kanonik a titulárny biskup PAVOL RÉVAY, ktorý študoval v Trnave a venoval nemalé finančné príspevky na trnavský seminár a na kapitulnú knižnicu (245. výročie).

■ **3. 2. 1870** – V Trnave umrel národovec, kultúrny dejateľ a cirkevný hodnostár PAVOL FRANTIŠEK GOMBÁR, podporovateľ slovenskej spisby (145. výročie).

■ **5. 2. 1975** – V Trnave umrel cirkevný historik, publicista a prekladateľ STANISLAV LÉTUS DANIŠOVIČ, rodák z Bolerázu, ktorý študoval na trnavskom gymnáziu, kde neskôr aj učil, mimoriadny profesor na univerzite Antonianum v Ríme a na teologickej fakulte v Bratislave (40. výročie).

■ **5. 2. 1985** – V sérii Heraldické motívy československých miest vyšla poštová známka s malým erbom Trnavy a o deň neskôr zasa dvojkorunová známka venovaná 350. výročiu založenia Trnavskej univerzity s pohľadom na historické jadro mesta (30. výročie).

■ **8. 2. 1765** – V Trnave umrel historik a profesor Trnavskej univerzity LADISLAV TURÓCI, autor učebníc matematiky a kompendia uhorských kráľov (250. výročie).

■ **8. 2. 1940** – Silný mráz a snehové búrky, ktoré zaviali železničné spojenia, znemožnili na niekoľko dní riadnu

Martin Jurčo, foto: archív Bradlanu

Rozlúčili sa s členom Bradlanu Pavlom Rampákom

Priatelia a spolupracovníci zo speváckeho zboru Bradlan sa krásnou ukrajinskou ľudovou piesňou Umriem ja (na slovenský text niekdajšieho člena zboru Antona Ďurana) a chorálom Tebe Poem od Dimitrija Bortnianskeho navždy rozlúčili s jedným z najdlhšie pôsobiacich spevákov trnavského speváckeho zboru Bradlan, dlhoročným pedagógom Pavlom Rampákom (* 11. október 1941 Trnava †20. január 2015 Trnava). Svojou zanietenou prácou ovplyvnil smerovanie tohto telesa na dlhé roky. Aj vďaka nemu prežil Bradlan bez ujmy aj v rokoch po novembri 1989, keď oslabil záujem verejnosti o kultúrne aktivity. Učiteľ, ale aj spevák Pavol Rampák vyrastal v trnavskej rodine s tromi súrodencami. Brat Ján je dodnes člen divadelného súboru Disk a známy recitátor, druhý brat Štefan tiež spieval v Bradlane. Pavol chcel byť odjakživa učiteľom. V päťdesiatych rokoch sa krivo pozerali najmä na nábožensky založených študentov, čo Pavlovi Rampákovi prinieslo neraz krušné chvíle. Bol však výborný študent a napokon sa mu Pedagogický ústav v Trnave na Hviezdoslavovej ulici podarilo absolvovať. Umiestnenka ho povolala až do malotriednej školy v obci Krivoklát v okrese Považská Bystrica. „V dedinke bez elektriny a ubytovania pre učiteľa býval v jednej izbičke spolu s dvomi starými ľuďmi a svietil si petrolejkou. Ale splnil sa mu sen – učil,“ spomína na tieto roky jeho brat Ján. Na hornom Považí zostal aj po skončení základnej vojenskej služby, keď učil na základných školách v Pruskom a Beluši. Prírodná túžba žiť a pracovať v rodnom meste ho priviedla do vtedajšieho Okresného domu pionierov a mládeže v Trnave, kde pôsobil v rôznych oblastiach. Viedol krúžky, premietal filmy, hral pre deti bábkové divadlo. V práci

s deťmi sa prejavili jeho organizačné schopnosti. Stal sa postupne vedúcim oddelenia a neskôr aj zástupcom riaditeľa už premenovaného Domu detí a mládeže (1990-91). S deťmi absolvoval veľa letných prázdninových táborov doma, ale aj v Nemecku, Poľsku, Bulharsku, Maďarsku a deti z týchto krajín sprevádzal po Slovensku. Na sklonku svojho pracovného života sa opäť stal učiteľom a od 90. rokov pôsobil jedenásť rokov v Trnave ako učiteľ v cirkevnej škole. Samostatnou kapitolou aktivít Pavla Rampáka bol od roku 1965 spevokol Bradlan, ktorý v Trnave pôsobí už od roku 1930. Pracoval tam v rôznych funkciách ako člen výboru a podpredseda. Od marca 1989 až do novembra 2010 bol aj predsedom Bradlanu. Spolu s bratom Štefanom sa zaslúžil o spracovanie histórie tohto významného zboru. Do posledných dní života spolupracoval aj na vydaní Almanachu zboru pri príležitosti 85. výročia jeho založenia (bude v máji 2015). Za svoj osobný vklad do rozvoja zborového spevu a za príkladnú reprezentáciu Trnavy a Slovenska doma i za hranicami získal mnohé ocenenia, napríklad v roku 2009 Medailu predsedu Trnavského samosprávneho kraja. ■

Ľudia a udalosti .....

dochádzku študentov z vidieka do Trnavy (75. výročie).

■ **9. 2. 1690** – V Trnave umrel profesor Trnavskej univerzity a jej trojnásobný rektor MICHAL GRIBÓCI (325. výročie).

■ **13. 2. 1945** – V Bratislave sa narodila knihovníčka, bibliografka a publicistka ELEONÓRA BARTÓKOVÁ, ktorá v rokoch 1971 – 2003 pracovala v Okresnej knižnici v Trnave (70. narodeniny).

■ **14. 2. 1865** – V Bratislave umrel župný lekár FRANTIŠEK ČERVINKA, rodák zo Suchej nad Parnou a absolvent gymnázia v Trnave, autor prvej slovenskej práce o prvej pomoci (150. výročie).

■ **15. 2. 1805** – V Trnave umrel pedagóg a básnik ANDREJ ZACHAR, profesor Trnavskej univerzity, neskôr aj Kráľovskej akadémie a riaditeľ gymnázia v Trnave (210. výročie).

■ **15. 2. 1915** – V Ľuboticiach sa narodil pedagóg a historik ANDREJ ČIRČ, predseda trnavskej pobočky Slovenskej historickej spoločnosti a autor viacerých štúdií z dejín Trnavy, ktorý pôsobil v Trnave ako asistent na katedre histórie PdFUK (100. výročie).

■ **17. 2. 1660** – Univerzitné konzistórium v Trnave prerokovalo priestupky, ktorých sa dopustili viacerí študenti počas fašiangov a dvoch hlavných vinníkov odsúdilo na verejné bičovanie (355. výročie).

Martin Jurčo, foto: autor

Jaroslav Kašlík je v Trnave doma

Aj po rozdelení republiky dlhé roky spájal Slovensko s Českom

V našom meste a regióne ho poznajú predovšetkým obyvatelia českej národnosti. A samozrejme všetci tí, čo majú radi kultúru našich západných susedov a dodnes majú vzťah k osobnostiam a udalostiam, ktoré súviseli s našou spoločnou Československou republikou. Česi a Slováci ju, s krátkou prestávkou, budovali celých 74 rokov, od roku 1918 až do roku 1992.

Práve v tomto čase, po rozdelení spoločnej republiky, vznikol 17. júna 1993 Spolok Čechov na Slovensku. Jeho predsedom bol Jiří Kozák, ktorý ako statik stál pri výstavbe Mosta SNP v Bratislave či výškovej budovy Všeobecnej úverovej banky na bratislavských Mlynských nivách. Na ustanovujúcej schôdzi v Bratislave vzniklo osem regionálnych organizácií. Sídлом spolku zastrešujúcim okresy v Trnavskom kraji sa 26. novembra 1993 stala Trnava. Ako zástupca trnavského regiónu bol do spolku menovaný aktivista, zakladateľ spomínaného spolku, Trnavčan Jaroslav Kašlík (nar. 27. marca 1931 vo Valašskom Meziříčí). Bol to začiatok jeho aktívnej verejnej práce na poli budovania česko-slovenských kultúrnych vzťahov v našom meste a regióne.

Dnes Jaroslav Kašlík spomína na toto obdobie s láskavým sentimentom. Bolo vtedy nadostač nadšenectva, času a energie. Do tlače dal inzerát o myšlienke založiť takýto spolok v Trnave a prihlásilo sa dvanásť ľudí. No postupne sa ich spoločenstvo rozrastalo. Veď len v okrese Trnava žilo vtedy viac ako tritisíc obyvateľov českej národnosti. Napokon bolo zakladajúcich členov viac ako päťdesiat a založili trnavskú pobočku tejto organizácie, vtedy už pod názvom Český spolok na Slovensku. Ustanovujúci zjazd bol 16. apríla 1994 a pôsobili aj v okre-

soch Hlohovec, Piešťany, Senica a Galanta. V najlepších časoch ich bolo viac ako dvestopäťdesiat. V celoslovenskom výbore náš región zastupovali Miroslav Lipovský (vtedajší predseda regionálnej organizácie) a Mojmír Kovář (podpredsa). V osemčlennom výbore bol Jaroslav Kašlík tajomníkom. Krátko po vzniku organizácie začali ako prví na Slovensku vydávať aj Informačný spravodaj. Autorom i „výrobcom“ bol Jaroslav Kašlík. Najprv ho náročne písal na písacom stroji, neskôr vychádzal ako cyklostylovaný občasník. Neprinášal len informácie o zasadnutiach, aktivitách, programe podujatí, ale aj rôzne výňatky z dobovej tlače, ktoré mali vzťah k českej kultúre. A čo sme si na stránkach tohto periodika mohli prečítať? V deväťdesiatych rokoch sa riešila najmä otázka získania českého občianstva. Toto obdobie polovice 90. rokov však bolo poznačené aj nestabilnou situáciou na našej politickej scéne a nacionalistickými vášňami, ktorých terčom boli najmä národnostné menšiny. Dodnes má Jaroslav Kašlík starostlivo uložené jednotlivé čísla Informačného spravodaja. Sú dokumentom veľmi aktívnej organizácie, ktorá pripravovala desiatky kultúrnych

Ľudia a udalosti

■ **21. 2. 1975** – V Trnave umrel univerzitný profesor, pedagóg a odborný publicista JÁN VELIKANIČ, ktorý prednášal postupne na Pedagogickej škole, Pedagogickom inštitúte a PdFUK v Trnave (40. výročie).

■ **24. 2. 1930** – V bývalom trnavskom kine Rádio uviedli prvý zvukový film (85. výročie).

■ **25. 2. – 1945** v Boleráze sa narodila výtvarníčka, poetka a pedagogička VILMA HOLICKÁ, ktorá pôsobí v Trnave, kde študovala na PdFUK (70. narodeniny).

■ **25. 2. 2005** – V Trnave umrel hádzanársky brankár a neskorší tréner MARIÁN HIRNER, hráč Lokomotívy Trnava a reprezentant, ktorému roku 2009 udelili Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta in memoriam (10. výročie).

■ **26. 2. –** V obci Valaská sa narodil kultúrny historik, filológ a publicista ANTON AUGUSTÍN BANÍK, ktorý pôsobil v Trnave ako archivár Spolku sv. Vojtecha a kustód Osvaldovho múzea (115. výročie).

■ **26. 2. 1910** – V Trnave sa narodila spisovateľka, dramatička a prekladateľka VIERA MARKOVIČOVÁ-ZÁTURECKÁ (105. výročie).

■ **27. 2. 1925** – V Cíferi sa narodil literárny historik a výtvarník OSKÁR ČEPAN, ktorému roku 2006 udelili Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam (90. výročie).

(pr)

podujatí, rôznych výletov najmä na Moravu a množstvo podnetných stretnutí, napríklad organizovania Dní českej kultúry v Trnave. Najviac aktivít mala regionálna organizácia v rokoch 1999 – 2004, práve v čase, keď ju viedol Jaroslav Kašík.

Už sme spomenuli, že Jaroslav Kašík sa narodil na Morave. Jeho príchod do Trnavy súvisel so základnou vojenskou službou. Do nášho mesta prišiel v roku 1952. „Trnava mala veľkú vojenskú posádku s veliteľstvom divízie. Stretával som sa s Mikulášom Schneidrom-Trnavským a jeho priateľmi. Denne som prechádzal známym trnavským korzom s malými obchodíkmi, krčmami a vinárničkami. Pamätám si ako sa v 60. rokoch začal stavať Pedagogický inštitút s veľkým areálom budov na Prednádraží. Pekné spomienky mi ostali na Divadlo pre deti a mládež. Začínalo tam mnoho úspešných a známych hercov. Teší ma, že ešte stále aktívne v televízii pôsobí herečka Eva Rysová. Práve v Trnave začínala svoju kariéru. Pamätám si, že bývala v nových panelákoch na dnešnej Hospodárskej ulici,“ spomína Jaroslav Kašík. Počas aktívneho života pracoval v bratislavskom podniku Technomat, ktorý dodával rôzny materiál pre trnavské Pozemné stavby. „Zásobovanie vtedy bolo celkom iné ako dnes. Bola to stresová doba, ale dnes mám dobrý pocit z toho, že v kraji pribudli tisíce bytov, bolo to asi päťtisíc ročne, ale i zdravotné, kultúrne, obchodné, školské a ostatné stavby. Mnohé mnou dodávané materiály a zariadenia ľuďom ešte slúžia, aj keď ich postupne vymieňajú za nové,“ dodáva. Jaroslav Kašík si však už od začiatku päťdesiatych rokov niesol so sebou aj biľag trestu jeho rodičov z konca štyridsiatych rokov. Jeho stará mama sa za prvej republiky venovala výrobe a predaju pleteného tovaru. V tejto tradícii pokračoval aj jeho otec, ktorý sa vyučil vo Viedni a prevzal obchod a výrobu. V tridsiatych rokoch prekonal ťažké obdobie hospodárskej krízy a podarilo sa im dožiť aj oslobodenia. Po februári 1948, keď prevzala

moc komunistická strana, uvažoval aj Jaroslav Kašík o úteku na Západ. Bol vtedy mladý študent jazykovej školy pri obchodnej akadémii. Zámer však nevyšiel, a tak celá skupina previnilcov bola vylúčená zo školy a nebolo im umožnené ani štúdium na iných školách. Za pokus o prechod hraníc ho neodsúdili, lebo mal len šestnásť rokov, no zamerali sa na jeho rodičov. Boli obvinení zo zatajovania textilného tovaru a čierneho obchodu, čo sa považovalo za ohrozenie zásobovania obyvateľstva. Pritom išlo len o uschovanie niekoľkých škatúl predvojnového tovaru, ktorý uchránili pre vlastnú potrebu počas prechodu frontu. Paradoxne, štátnym orgánom všetko vyhradila spolužiačka Jaroslava Kašíka, ktorá bola až do konca života agentkou štátnej bezpečnosti. Rodičia boli odsúdení. Aby si mladý Jaroslav vylepšil kádrový profil, nastúpil do výroby. Až spomínaná základná vojenská služba zmenila jeho život. Prestáhoval sa do Trnavy a začal akoby odznovu. Našiel si priateľku, rovnako politicky prenasledovanú Trnavčanku Matildu Táčovskú, ktorá pri ňom stála ako manželka až do svojej smrti v januári 2015. Po roku 1989 sa obaja dočkali rehabilitácie a očistenia svojich rodín od politicky motivovaného obvinenia. Jaroslav Kašík bol dlhé roky aj aktivistom Konfederácie politických väzňov. „Manželka bola spoluzakladateľkou tejto organizácie v oblasti Trnava. Pracovala na sekretariáte ako tajomníčka a neskôr bola predsedníčkou. Bol som jej pomocníkom a členom od vzniku konfederácie. Z vážnych zdravotných dôvodov však nemohla neskôr túto funkciu vykonávať,“ hovorí Jaroslav Kašík, ktorý bol niekoľko rokov aj predsedom Konfederácie politických väzňov, odbočky v Trnave. Ale to až po tom, čo sa rozhodol aktivity v Českom spolku prenechať mladším.

Vráťme sa do prelomu 80. a 90. rokov. Vtedy akoby Jaroslav Kašík nabral nový dych. Blížilo sa obdobie odchodu do dôchodku, no energie bolo nadostač. „Ako väč-

šina ľudí v Česko-Slovensku sme sa v novembri 1989 s manželkou zúčastňovali na všetkých manifestáciách nielen v Trnave, ale takmer denne sme ich prežívali na Námestí SNP v Bratislave. V tomto období som sa často a pravidelne stretával so zaujímavými ľuďmi, ktorí boli po Novembri priamo zainteresovaní do kultúrno-politických zmien v Česko-Slovensku. Tieto stretnutia sa konali v redakcii Kultúrneho života v Bratislave. Hlavnou organizátorkou bola šéfredaktorka Soňa Čechová, ktorej vďačím za nasmerovanie môjho ďalšieho pôsobenia,“ hovorí Jaroslav Kašík.

Vír spoločenských udalostí sa rozbiehal naplno a on chcel byť pri tom. Intenzívne prežíval napríklad Dni česko-slovenského porozumenia v Luhačovicách, ktoré v roku 1990 obnovil neskorší predseda Demokratickej strany, tragicky zosnulý Vlado Čech. „Stretnutie Česko-slovenskej vzájomnosti bolo po 43 rokoch v obnovennej demokracii. A prišla aj vnučka prvého prezidenta T. G. Masaryka Dr. Anna Masaryková. Medzi zaujímavými hosťami bol aj cestovateľ a tiež môj spoločník Miroslav Zikmund, a mnoho ďalších osobností. Na tomto zhromaždení vzniklo veľa dokumentov, ktoré boli odoslané prezidentovi Václavovi Havlovi a Alexandrovi Dubčekovi,“ pripomína si Jaroslav Kašík túto dobu. „Za hnutie Česko-slovenského porozumenia som v tom čase kandidoval do mestského zastupiteľstva v Trnave. Rozvíjala sa aj veľmi dobrá spolupráca nášho spolku s redakciou československého týždenníka Mosty v Bratislave.“

Ďalších spomienok na aktívne roky má ešte neúrekom a uvažoval aj o ich knižnom vydaní. „Vzhľadom na môj pokročilý vek a zdravotný stav však už považujem túto myšlienku za nereálnu. Aby sa táto dokumentácia zachovala pre ďalšie generácie, požiadam Západoslovenské múzeum v Trnave o spoluprácu. Možno odborníci rozhodnú o ich archivovaní, a tak poslúžia pri spracovaní tejto etapy života v Trnave,“ hovorí. ■

Pavel Forisch

Tradícia organizovaného trnavského chovateľstva má už viac ako deväťdesiat rokov.....

Trnavskí chovatelia si minulý rok pripomenuli 90. výročie založenia prvej chovateľskej organizácie v Trnave, ktorá vznikla začiatkom roku 1924 pod názvom Spolok pestiteľov a chovateľov čistokrvného drobného domáceho zvieractva v Trnave. Jej cieľom bolo zúšľachtovanie a zveľaďovanie drobných domácich zvierat na požadovaný vzhľad, veľkosť, kresbu i farbu.

Medzi hlavných iniciátorov vzniku spolku pravdepodobne v poslednom mesiaci roka 1923 (nie sú už k dispozícii vierohodné dokumenty, ktoré by svedčili o presnom dátume tohto rozhodnutia) patrili trnavskí chovatelia A. Lettler, J. Forisch, J. Wojatschek, JUDr. O. Roth, P. Beňovský, Dr. P. Plechlo a A. Nečas, ktorí sa zároveň stali čelnými predstaviteľmi tejto organizácie. V tom istom roku zhotovil člen spolku L. Andók spolkové tablo. Výbor spolku tvorili predseda a zakladajúci člen A. Lettler, čestný predseda J. Wojatschek, podpredseda a zakladajúci člen J. Forisch, tajomník a zakladajúci člen JUDr. O. Roth, pokladník H. Schwarz, spolkový gazda T. Kussman, spolkový zverolekár M. Lovecký, zapisovateľ V. Žák, kontrolóri M. Minárik a E. Hajas. Vo výbore boli aj zakladajúci členovia spolku P. Beňovský, Dr. P. Plechlo, A. Nečas a ďalší členovia spolku P. Vyskočil, B. Gollvitzer, M. Brukker, M. Mera-vý, A. Koššovič a R. Krištofík. Mladí chovatelia boli V. Adler, J. Furche a P. Hušt. Členskú základňu tvorili V. Krištúfek, A. Borbáth, P. Kučera, F. Gschwendt, F. Thal-mayner, A. Forisch, Št. Havliš, A. Račko, V. Liška, F. Pózs, J. Gaál, T. Grunstein, P. Adamec, L. Andók, P. Fandl, Fr. Blaho a P. Zemko. Nechýbali ani trnavské chovateľky M. Schulteová, E. Lettlerová, G. Adámyová a S. Rohtová, ktoré sa aktívne zaoberali chovom drobných domácich zvierat. Členskú základňu uzatvárali P. Šimončíč, S. Novanský, E. Krivosudský, P. Valach a H. Baltazár. Ambiciózní členovia výboru sa hneď v prvom roku existencie zapojili do Hospodárskej a priemyselnej výstavy, ktorá sa uskutočnila

od 6. do 9. septembra 1924 v Trnave. Vystavené tu boli aj drobné čistokrvné hospodárske zvieratá ako hrabavá a vodná hydina, králiky, nechýbala veľká expozícia holubov, vtáky z prírody trnavského regiónu, spevavé kanáriky a v tom čase vzácne druhy exotických vtákov. V Trnave sa vtedy holuby chovali nielen v rodinných domoch, ale aj v strede mesta v priestraných priestoroch na povalách meštianskych domov. Každý holubiar mal vo svojom holubníku niekoľko plemien v rôznych farebných rázoch, v ktorých mal najväčšiu záľubu. Mnohé z nich už na dnešných výstavách vidieť zriedka. Spomeňme aspoň niekoľko zvüčných trnavských mien, ktorých nositelia sa zaoberali chovom holubov a prezentovali ich na výstavách v slovenských, českých a moravských mestách (Trenčín, Nové Mesto n/Váhom, Trnava, Piešťany, Bratislava, Hodonín, Brno, Praha, Budapešť i Viedeň): Patrila k nim napríklad J. Gaál z Ulice Horné Bašty, ktorý choval orientálne sovky, bluety, satinety, blondinety hnedé, modré, pražské krátkozobé letúne, poštové holuby, malú okrasnú hydinu a v tom čase vzácne austrálske zebričky, andulky a aj niekoľko druhov vtákov z našej prírody. Profesor na strednom odbornom učilišti pán Omachel z Tulipánu choval lahore, modré a červené, kudrnáče, moravské pštrosy, poštové holuby (z vojenských holubníkov slovenskej a nemeckej armády), malú a veľkú hrabavú hydinu a králiky, bratia Žigárdiovci z Kapitulskej ulice boli vášnivými chovateľmi viedenských krátkozobých letúňov, českých, moravských, brnianskych, bielo-hlavých hrvoliakov a objemných štraserov.

Doktor Roth z Hospodárskej ulice mal veľký chov rôznofarebných malých anglických hrvoliakov, J. Forisch z Masarykovej ulice 37 choval orientálne sovky, blondinety, satinety, bluety, silverety, nemecké sovky modro, červeno, čierno štítnaté, komárňanské kotrmeliaky, sedlaté v troch farebných rázoch (v Trnave im hovorili „purcle“), amsterdamské balóny, anglické pásiky v rôznych farbách a výkonné poštové holuby z našich a nemeckých vojenských holubníkov. J. Šotník z Hornopotočnej sa venoval chovu brnianskych hrvoliakov, hýľov, zlatých a červených, nemeckých výstavných, štraserov v niekoľkých farbách, kariérov, indiánov a dánskych strák. A. Račková na Pekárskej ulici chovala malú okrasnú i veľkú hydinu, holuby bielo-hlavé hrvoliaky, parochniaky a budapeštianske letúne. František Blaho za novým cintorínom choval vo veľkých voliérach krásne ako bábiky orientálne sovky, satinety, bluety, silverety a blondinety hnedé, čierna a modré. J. Furche z pekárstva neďaleko invalidovne choval bielo-hlavé hrvoliaky v modrej červenej a čiernej farbe. Mená chovateľov trnavského spolku tu uvádzame najmä preto, lebo dufame, že medzi čitateľmi tohto príspevku môžu byť ich blízki či vzdialenejší príbuzní či dávní, ešte žijúci priatelia, ktorí si spomenú na ich peknú chovateľskú záľubu a veľkú oddanosť k drobným domácim zvieratám a ozvú sa do redakcie Noviniek z radnice. Trnavský spolok si v roku 1928 dal vyhotoviť spoločné tablo, na ktorom boli uvedení všetci organizovaní aktívni chovatelia. Po ukončení spolkovej činnosti asi v rokoch

1953 – 1954 tablo jeden z bývalých členov spolku odložil na povalu. Po desaťročiach sa našo značne poškodené. Anton Lettler (jeho starý otec bol predsedom trnavského spolku), ešte dnes výborný chovateľ drobných exotických vtákov, na túto skutočnosť upozornil Ericha Kubicu, ktorý je dlhoročným zberateľom starých chovateľských predmetov. Tablo rozobrali a previezli ho k nemu do Piešťan, kde sa snaží o rekonštrukciu tejto vzácnnej chovateľskej pamiatky. Erich Kubica už niekoľko rokov zbiera chovateľské pomôcky, diplomy, plakety, rôzne kletky, mnohé ešte z konca devätnásteho storočia. Jeho cieľom je zriadiť chovateľské múzeum za aktívnej pomoci mesta a zoologickej záhrady v Bojniciach. O jeho otvorení bude široká slovenská chovateľská verejnosť včas informovaná. Vzácné staré exponáty, ktoré zbiera nielen na Slovensku, ale aj v Maďarsku, Rakúsku, ČR, Poľsku,

môžu chovatelia vidieť aj pri príležitosti národných výstav, napríklad na Európskej výstave zvierat v Nitre (2009) kde boli predstavené zaujímavé a vzácné chovateľské exponáty z konca 19 storočia. Vyše trinásťtisíc našich i zahraničných návštevníkov mohlo uvidieť ukážkovú expozíciu aj na medzinárodnej výstave Exota – Olomouc začiatkom októbra 2014. Expozícia bola doplnená figurínami chytača a obchodníka s vtákmi v životnej veľkosti. Záslužnú prácu Ericha Kubicu, ktorý bol odmenený v Olomouci čestnou cenou za unikátnu chovateľskú zbierku, si vysoko cení aj republiková rada Slovenského zväzu chovateľov. Spolok pestovateľov a chovateľov zanechal v Trnave a širokom okolí hlbokú stopu. Aj dnes tu ešte aktívne pôsobia vynikajúci ľudia, ktorí vlastnia veľkú škálu zaujímavých a krásnych drobných zvierat aj vzácné druhy exotických vtákov. Lásky k chovu zvierat výrazne

ovplyvnila aj mňa. V roku 1944 som sa v Trnave na odporúčenie môjho otca stal členom spolku. Vtedy som už mal značné skúsenosti s chovom komárňanských kotrmeliakov, krátkozobých a poštových holubov, ktoré som aj po odchode z Trnavy choval až do roku 1976 a exotické vtáky do konca roku 2009. Dlhé roky som aktívne pôsobil v rôznych funkciách v bratislavskej prosperujúcej exotárskej organizácii s dvestočlennou základňou. Nečakaný úbytok členov a neochota mladých pracovať vo vedení spôsobili, že základná organizácia Bratislava – exotári ukončila v roku 2012 svoju činnosť. Pretože naďalej vykonávam funkciu posudzovateľa exotického vtáctva a pôsobím ako zástupca šéfredaktora v ornitologickom časopise Nová Exota (časopis rediguje Olomouc, ale slovenskí prispievatelia majú zachovaný slovenský jazyk), hľadal som, kde by som sa ešte aj

v mojom „matuzalemskom“ veku mohol organizačne začleniť. Trnavskí chovatelia a dlhoroční priatelia mi podali priateľskú ruku a dopriali mi po mnohých desaťročiach návrat do rodného mesta. Moju žiadosť o prijatie za člena akceptovali v špeciálnej exotárskej organizácii Exota – Trnava. Príjemne ma prekvapili slová jej predsedu Ľudovíta Sládeka, ktoré mi zneli ako mohutná ozvena:

„Pavel, si prijatý za čestného člena našej organizácie. Patríš medzi nás, si predsa rodený Trnavčan. Poznáme tvoje aktivity, ktoré si pre chovateľov na Slovensku vykonával, hlavne v organizovaní veľkolepých národných výstav Ornita od roku 1977 až do roku 2008.“

Od prekvapenia som zacítil, ako mi po celom tele prechádzajú zimomriavky. Od môjho prvého prijatia do trnavského spolku uplynulo sedem-

desiat rokov. Teraz sa znovu vraciam do rodného mesta, na ktoré len ťažko môže starý Trnavčan zabudnúť. V ďalších príspevkoch sa budeme snažiť nadviazať kontakt s tými, ktorí trnavský región ešte dnes na miestnych, okresných, národných i svetových výstavách úspešne reprezentujú. Spomenieme aj tých trnavských chovateľov, ktorí venovali tejto peknej záľube celý život, ale žiaľ, už nie sú medzi nami. ■

Daniela Zacharová, Pamiatkový úrad SR, oddelenie preventívnej údržby

Projekt Pro monumenta – prevencia údržbou, alebo – Ako sa dobre postarať o svoju kultúrnu pamiatku

Akosi sme si zvykli zanedbávať, posúvať, odkladať – záväzky, povinnosti, prevenciu... V práci, v rodine; či ide o priateľov, zdravie. Nik sa preto nediví, keď sa zanedbáva čosi, čo z pohľadu väčšiny stojí až kdesi na druhej kolaji. Napríklad, taká starostlivosť o kultúrne dedičstvo. Pozorovateľ odinakiaľ by snád mohol nadobudnúť mylný dojem, že sme národ boháčov. Nedáme na opravu deravej ríny, no potom vynakladáme státisíce na komplexnú renováciu poškodení, ktoré roky vznikali práve tou dierou v onej ríne. Na pomyselných miskách váhy tak máme dlhodobé zanedbávanie na jednej a pravidelnú údržbu na druhej strane. A hoci sa prevencia javí ako finančne nepohodľnejšie riešenie, z dlhodobého hľadiska sa jazýček váhy prikloní práve k systematickej údržbe znamenajúcej nižšie výdaje, v neprospech ekonomickej neefektívnosti dlhodobého zanedbávania.

Takýto triezvy pohľad by mal rezonovať nielen v prístupe jednotlivcov, súkromných vlastníkov, ale i v spôsobe uvažovania trebárs pri nastavovaní ročných rozpočtov, či už na chod samospráv, verejných inštitúcií a pod. Samozrejme, doba je neľahká, rozpočty sa rok od roka krátia a korunu treba otáčať nie trikrát, ale tridsaťkrát, ale... Možno práve to je dôvod na prehodnotenie prístupu a systémovú zmenu v myslení. Snád prvým z krokov k priblíženiu sa k tejto méte je vznik nového

oddelenia na Pamiatkovom úrade Slovenskej republiky. Oddelenie preventívnej údržby – ako znie jeho celý názov – je zamerané na vytvorenie systému pravidelnej údržby historických objektov, samozrejme, spôsobom zohľadňujúcim ich pamiatkové hodnoty.

Po roku príprav boli pre prvotné, takpovediac štartovacie obdobie vytvorené tri trojčlenné pracovné skupiny so sídlami na Krajských pamiatkových úradoch v Trnave, Banskej Bystrici a v Poprade-Spišskej Sobote, plošne pokrývajúce územie západného, stredného a východného Slovenska. Všetky tri inšpekčné tímy budú vybavené pojazdnou pracovnou dielňou so základnými diagnostickými prístrojmi, náradím a materiálom, a v rámci pravidelných monitorovacích kontrol budú tieto výjazdové skupiny priamo na historických objektoch vykonávať aj opravy drobných zistených nedostatkov. Vlastníci, ktorí sa do programu zapoja, samozrejme v prvom rade pocítia praktický úžitok, no možno ešte dôležitejším benefitom s dlhodobým výhľadom bude akýsi edukatívny rozmer programu, kde im fyzicky ukážu a naučia ich, akým spôsobom pristupovať k historickým konštrukciám, akými materiálmi, akými technológiami a prečo, na koho sa s konkrétnym, pri historických objektoch často špecifickým problémom obrátiť. Postupne sa aj v praktickej rovine naučia to, čo napovedá

nadpis tohto článku – ako sa dobre postarať o svoju pamiatku. Zjednodušená diagnostika a poradenstvo budú ďalej „inšpektormi“ zhrnuté v základnej dokumentácii a vlastníka na jej základe dostane tzv. Certifikát vlastníka Národnej kultúrnej pamiatky, čosi ako vysvedčenie hovoriace o tom, že sa majiteľ o svoju pamiatku stará v zmysle požiadaviek pamiatkovej starostlivosti. V prípade uchádzania sa o príspevky z grantových systémov Ministerstva kultúry bude certifikát pre komisie posudzujúce predkladané žiadosti indikátorom zodpovednosti vlastníka, zároveň oprávnenosti a zmysluplnosti použitia požadovaných finančných prostriedkov.

„Materskou“ organizáciou tohto konceptu je Monumentenwacht Nederland, teda organizácia, ktorá vznikla v roku 1973 v Holandsku, odkiaľ sa program postupne úspešne rozšíril do viacerých krajín západnej Európy. Na Slovensku začíname od nuly, dokonca s vyše tridsaťročným meškaním. No práve vďaka tomuto veľkému časovému skľuzu máme istú výhodu. Možnosť vidieť reálne plody funkčného systému pravidelnej údržby v podobe finančných úspor a dobrého stavu hmotného kultúrneho dedičstva môže byť motiváciou a povzbudením. Pre obe strany tohto u nás možno trochu odvážneho zámeru. O projekte viac na: www.promo-monumenta.sk ■

Martin Jurčo, foto: René Miko

Neduhy ducha víťazia v renesančnej Mandragore i dnes

Niccolò Machiavelli: Mandragora. Preklad Blahoslav Hečko, úprava Miro Dacho, Juraj Bielik, dramaturgia Miro Dacho, hudba Juraj Bielik, pohybová spolupráca Ján Jackuliak, scéna a kostýmy Zuzana Formánková, svetelný dizajn Juraj Jakubčín, réžia Juraj Bielik. Hrajú: Tomáš Vrvník, Martin Križan, Michal Jánoš, Vladimír Jedľovský, Petra Blesáková, Tatiana Kulíšková a Peter Trník a. h. 240. premiéra Divadla Jána Palárika v Trnave.

Trnavské divadelné dosky sa posunuli nazad v čase o 497 rokov, teda do roku 1518, no zároveň zostali pekne ukotvené aj v 21. storočí. Známe dielo Niccola Machiavelliho Mandragora je síce z čias renesancie, ale tne do ži-veho aj dnes. A v dnešnom čase dvojitej morálky a farizejstva oveľa viac, než by sa zdalo. Hra o láske, naivite, chamtivosti a pretváрке si našla svoju adresnosť aj u súčasného diváka. Potvrdila to premiéra i prvé uvedenia hry na trnavských doskách. Ak sa chcete zabaviť, ale aj trochu zamyslieť nad svetom, Madragora je hrou, ktorá pomenúva veci pravými menami.

Mladý muž Callimaco (Tomáš Vrvník) sa zaľúbi do krásnej Lucrezie (Petra Blesáková), ktorá ho osobne zatiaľ nepozná. Má staršieho manžela Nicia (Vladimír Jedľovský), s ktorým nemôže mať deti. Vekový rozdiel je dosť výrazný. Intrigou s pomocou príživníka Liguria (Michal Jánoš), sluhu Sira (Martin Križan) a mnícha Timotea (Peter Trník a. h.) a, samozrejme, aj vďaka peniazom sa podarí zosnovať plán tak, že mladý muž sa k žene dostane pod tajnou zámenkou oplodnenia. Takže nakoniec sú všetci spokojní.

Hra sa na naše javiská dostala už pred desaťročiami, z taliančiny do slovenčiny ju v roku 1955 preložil Blahoslav Hečko, rodák z neďalekej Suchej nad Parnou. Uvedenie titulu na doskách Divadla Jána Palárika je teda aj poctou prekladateľovi k jeho tohtoročnej storočnici, ktorý sa zameriaval takmer výlučne na komédie. Blahoslav Hečko túto hru, ktorá je vrcholom talianskej renesančnej drámy, spo-

znal zaiste v rokoch druhej svetovej vojny. Vtedy bol na pracovnom pobyte v Neapole, odkiaľ okrem iného prispieval aj do uznávaného slovenského kultúrneho časopisu Elán, ktorý vydával Ján Smrek. O viac ako polstoročie neskôr ju spoznal dramaturg a upravovateľ Miro Dacho, ktorý aj navrhol jej uvedenie na dosky trnavského javiska.

„Hru som spoznal ako študent Vysokej školy múzických umení a veľmi sa mi zapáčila. Myslím, že je nadčasová v tom, ako uvažuje o človeku, ako ho vníma ako bytosť biologickú, biologicky determinovanú, sexuálnu. A táto bytosť túži, aby v svojom zámere dosiahla výsledok. Preň je schopná obetovať veľmi veľa. Ten pragmatizmus, alebo to, čo si spájame s Machiavellim ako autorom spisu Vladár, teda, čo a aké prostriedky použiť, aby sme dosiahli svoj cieľ, to bolo pre mňa veľmi lákavé. Podobne aj tá postava frátra, teda spojitosť s cirkvou,“

hovorí dramaturg inscenácie Miro Dacho a dodáva: „Má presah do súčasnosti, pretože má veľmi silné impulzy, živé jadro, ktoré dokáže oživovať emócie, smiech, provokovať a dráždiť, a to je tam podľa mňa vzrušujúce.“ Neraz však aj on dostával otázku, aká bude reakcia publika v kontexte konzervatívne a katolícky mysliaceho obyvateľstva nášho mesta. „Táto úvaha sa nám vynárala počas celého skúšobného obdobia. Najmä pre postavu kňaza Timotea. Boli pochybnosti, ako bude publikum reagovať. Myslím, že v divadle postava kňaza alebo svätca v takomto kontexte je vždy zaujímavá, provokatívna, dráždivá a divák sa na to rád pozrie. A aj keď je konzervatívnejší, ho to príjemne pošteklí,“ dodáva Miro Dacho.

V hlavnej úlohe Callimaca sa predstavila aj nová posila súboru divadla, herec Tomáš Vrvník. „Text je úžasný, ale veľmi ťažký. Moja postava je mladý muž, ktorý sa vášnivo zamiluje do mladej dámy

a túži po nej. Machiavellovským heslom účel svätí prostriedky využije akúkoľvek možnosť na to, aby ju dostal," hovorí. Kým pre Tomáša Vravníka bola postava výzvou a vkročil do nej hneď, pre hosťujúceho herca Petra Trníka v postave predajného kňaza Timotea muselo prísť niečo, čo sa nazýva aj herecké prijatie roly. „Bol to pre mňa šok. Hrávam právnikov, policajtov alebo mafiánov. Neviem, ako som sa k tomu svojou tvárou dopracoval. Ale keď som dostal od režiséra ponuku robiť postavu kňaza, považoval som to za výzvu. Veľmi sa mi páčilo, že to bol kňaz práve v tejto inscenácii. Myslím si, že treba poukazovať na to, čím v spoločnosti žijeme. Kňaz je moralista, ale na jeho všetkých zlých vlastnostiach, jeho konaní je vidno, čo by v spoločnosti nemalo byť. Je to niečo satirické, ironické, výsmešné a podľa reakcií publika

to triafa presne," hovorí Peter Trník a opisuje, ako sa na svoju postavu pripravoval: „Som veriaci človek, viem, ako vyzerá liturgický spev, viem, ako kňazi robia spievané omše, takže problémy som s tým nemal. Naštudoval som si pár latinských fráz, ktoré sa používajú v kostoloch, a to je všetko. Potom som sa s tým vnútorne vyrovnával, čo to tam vlastne hrám," hovorí s úsmevom Peter Trník, ktorého sme na trnavskom javisku mohli kedysi vidieť v hrách Inkognito a dodnes hrá v Dobrodružstve pri občinkoch či v hre Tri letušky v Paríži. Funkčne vymyslená scéna umožňuje celú hru inscenovať bez predstavby javiska, inscenátori veľmi dobre vybrali hercov na zobrazené typy postáv a zaujímavosťou bol aj úvodný a záverečný hudobný part. Napriek kontextom s dneškom ukotvil inscenáciu

v dobe jej vzniku. Dva vizuálne plány (jeden sčasti akoby skrytý) v náznaku rozširujú mnohovýznamovosť deja. Silnou stránkou inscenácie sú aj kostýmy Zuzany Formánkovej. Na premiéru Mandragory sa prišla pozrieť aj manželka prekladateľa Mária Hečková: „Rozmýšľala som, ako si režisér s tým poradí. Človek je po takejto hre hneď ľahší a pohybuje sa na takej vzletnejšej nohe. Blahoslav Hečko preložil tristo divadelných hier. Písal ich najmä v noci. Zapálil si cigaretu a písal. Široko-ďaleko do hôr sa to prenášalo. Keď nebolo počuť písací stroj, tak sa ma hneď pýtali, či nie je manžel doma. Na premiéry sme sa vždy tešili. Vyberal si vždy ľahké hry. Ľahké bolo to písanie, príjemné aj na vnímanie, no na preklad to jednoduché nebolo, zvažoval každé slovo," spomínala Mária Hečková. ■

Martin Jurčo, foto: FS Trnafčan

Folklórny súbor Trnafčan oslavoval výročie premiérou Hečkovej Révy

Tri desiatky rokov aktívnej práce. Nielen účinkovanie na množstve rôznych folklórnych podujatí, festivaloch, ale aj vyhľadávanie špecifických hudobných a tanečných prejavov tradičnej kultúry trnavského regiónu a ich uchovávanie prostredníctvom aktivít mladých ľudí. Aj takto by sme mohli stručne a obrazne zhrnúť aktivity folklórneho súboru Trnafčan, ktorý si koncom minulého roka pripomenul svoje jubileum veľkým stretnutím. Oslavy výročia v Divadle Jána Palárika boli hlavne spomínaním niekoľkých generácií súčasných i bývalých členov súboru, ale aj prezentovaním nového programu.

Tridsať rokov oslávili členovia FS Trnafčan novým programom s názvom Réva. Ako nám povedal organizačný vedúci súboru Pavol Skaličan, má trochu netradičnú podobu, a tak zaiste zaujme aj širšie publikum. Je to tanečno-pohybové predstavenie na námety Červeného vína od Františka Hečka. Predstavenie pripravili v spolupráci s režisérom Jozefom Charfaouim, hudobným skladateľom Michalom Paľkom s odbornou pomocou prof. Petra Pavlaca a vďaka pohybovej spolupráci Daniela Račeka. Súbor Trnafčan vznikol v septembri 1984. Počas osláv Medzinárodného dňa žien sa v zápale zábavy rozhodla skupina nadšencov založiť súbor a do jesene stačilo pár

mesiacov, aby sa predstavil v plnej aktivite. Nazvali ho Nábytkár, pretože vznikol pod vtedajšou Drevinou (neskôr sa podnik volal Západoslvenské nábytkárske závody, závod Trnava). V januári 1985 sa na podnet nadšeného folkloristu Lea Blažeka súbor premenoval na folklórny súbor Dudváh Trnava. V prvom roku existencie mal už 32 členov a nacvičil tridsaťminútové pásmo nazvané Orešanská veselica. Založenie folklórneho súboru v Trnave malo pozitívne ohlasy, keďže takéhoto súboru so systematickou aktivitou v Trnave nebolo. V októbri 1991 sa FS Dudváh spojil s folklórnym súborom Trakovičan. Po dohode tieto dva súbory pokračovali pod spoločným

názvom FS Dudváh Trnava. V okolí Trnavy existovali dva súbory s podobným názvom: FS Dudváh Trnava a FS Dudváh Križovany nad Dudváhom. Každý mal svoj repertoár a iné aktivity. Vzniklo z toho viacero nedorozumení, nielen organizátori podujatí si dve telesá často zamieňali. A tak v júli 2002 prišla zmena. Súbor dostal nový a súčasný názov FS Trnafčan. Podľa organizačného vedúceho Pavla Skaličana súbor sa od začiatku snažil zachovávať folklórnu tradíciu Trnavskej roviny a blízkeho okolia. „Na Slovensku existuje veľa súborov, ktoré sa venujú folklóru východného alebo stredného Slovenska, ale je minimum tých, ktoré sa venujú tancom, hudbe a spevu

západného Slovenska. Ešte špeci-
fickejšie to je so súbormi, ktoré sa
aktívne venujú trnavskému folkló-
ru. Tie by sme vedeli spočítať na
jednej ruke. Náš repertoár tvoria
tance, hudba a spevy najmä z oko-
lia Trnavy, ale v repertoári máme aj
čísla z iných regiónov Slovenska,
“ hovorí Skaličan. Momentálne je
ich repertoár zložený z týchto ob-
lastí: Z okolia Trnavy: z Horných
Orešian, Šulekova, Križovian nad
Dudváhom, Bolerázu, zo západné-
ho Slovenska z Trenčína, Myjavy,
Tekova a ostatných častí Sloven-
ska z Telgártu či Raslavíc. V roku
2001 vydali CD s názvom Piesne
z Trnavskej roviny, ktoré obsahuje
málo známe Vianočné piesne z tr-
navskej oblasti.

FS Trnafčan sa v poslednom období
prezentoval na viacerých domácich
festivaloch (Myjava, Liptovská Tep-
lička, Zuberec, Očová, Kokava nad
Rimavicou) ako aj zahraničných
festivaloch (Sardínia, Grécko, Česká
republika, Poľsko či Maďarsko).
Okrem týchto festivalov je FS Trnaf-
čan aj spoluorganizátor festivalu
Trnavská brána, na ktorom úzko
spolupracujú aj s ďalšími detskými
súbormi z Trnavy (Drienka, Trnav-

ček). Najnovšie niektorých členov
súboru možno vidieť aj v inscenácii
Ferka Urbánka Kamenný chodníček
v Divadle Jána Palárika.

Dlhoročným umeleckým vedúcim
súboru bol od jeho začiatku Jozef
Stacho. Aktívne pôsobil ako taneč-
ník a po dvoch rokoch sa na dlhé
roky stal umeleckým vedúcim. Bol
ním až do roku 2008, aj keď so
súborom spolupracuje dodnes.

V súčasnosti je organizačným ve-
dúcim Pavol Skaličan a umeleckým
vedúcim Andrej Kotlárík. Vedúcou
speváckej zložky je Martina Potká-
nyová, vedúcim ľudovej hudby
Matúš Havrlent, pedagógmi tanca
Miroslava Hrušková, Andrea Ru-
islová a Pavel Matulay. Jubilujúci
folklórny súbor hrá v súčasnosti
v zložení: Tadeáš Mazúr (primáš),
Peter Feling (1. husle), Eva Revilá-
ková (1. husle), Ján Lamoš (2. hus-
le), Dominika Kuzmová (2. husle),
Marcel Sobota (kontra, heligón B),
Matúš Havrlent (akordeón) a Peter
Hesko (kontrabas).

Keďže mladí ľudia dorastajú, žen-
ia sa a vydávajú, ale i odchádzajú
do zahraničia, postupné výmeny
v súbore nie sú výnimkou. Aj preto
súbor, v ktorom účinkujú žiaci,

študenti, aj dospelí nadšenci fol-
klóru dopĺňajú vždy dvakrát do
roka – koncom septembra a v po-
lovici októra. „Prijímame členov
približne vo veku od 15 rokov. Zá-
ujem je hlavne o tanec, aj to najmä
u dievčat. Každoročný problém je
nedostatok chlapcov – tanečníkov,
nehovoriac o muzikantoch a spe-
vákach. Zo začiatku zoberieme
aj 20 nových členov, ale niektorí
po čase zistia, že nemajú toľko
času, nevychádza im to so školou
alebo prácou, takže nám nakoniec
zvyčajne ostane v priemere asi päť
ľudí,“ hovorí Pavol Skaličan.

A čo čaká na FS Trnafčan v roku
2015? Súbor sa začína venovať
príprave na letnú sezónu. Okrem
iných majú aj pozvanie na jeden
z najdôležitejších festivalov na
Slovensku, a to na Medzinárodný
folklórny festival Myjava 2015. Tam
by mali účinkovať v sobotu vo ve-
černom programe. Ten každoročne
zaznamenáva aj Rozhlas a televízia
Slovenska a vysiela ho na Rádiu
Regina. „Okrem toho nás čaká aj
príprava na zahraničné zájazdy,“
hovorí Pavol Skaličan a pripomína,
že nezabúdajú ani na svoj domáci
festival Trnavská brána. ■

Iveta Pospíšilová, foto: Martin Jurčo

Kniha citátov: Niektoré chytia za srdce, iné otvárajú oči

„Veľa učenia nenaučí človeka byť inteligentným“ (Herakleitos)

Možno patríte medzi tých, ktorí v posledných týždňoch dostali do daru objemnú Knihu citátov. Na deväťsto stránach si možno prečítať štrnásťtisíc citátov z tritisíc zdrojov, zoradených do päťsto tém. Ide o výsledok dvadsaťročnej práce Martina Podolana, rodeného Trnavčana (*25. 1. 1974). Vyštudoval tu Gymnázium Jána Hollého. Potom odišiel na dlhšie obdobie do sveta. Študoval najskôr v Bratislave na Univerzite Komenského, potom v Rakúsku na Viedenskej univerzite a napokon šesť rokov v USA. Ako absolvent nemeckého jazyka a práva sa vrátil do nášho mesta.

■ Citáty zbierate dvadsať rokov, čo vás pôvodne podnietilo k tejto záľube?

- Mal som asi pätnásť rokov, keď sme v pozostalosti po dedkovi našli tri zápisníky, do ktorých si rukou počas pätnástich rokov vypisoval úryvky z kníh, ktoré ho zaujali. Podobne ako on, aj ja som si zapisoval všetko, čo ma zasiahlo, zväčša tiež počas čítania kníh. Vypisoval som z nich myšlienky aj podľa životných situácií, ktoré som riešil.

■ Intenzívnejšie ste sa tejto činnosti začali venovať ako vysokoškolák. Mladý človek na štúdiách v zahraničí však hľadá skôr inú zábavu. V čom spočíval vtedy prínos tejto aktivity pre vás?

- Ocitol som sa v dramatickej životnej situácii. V škole v Salzburgu som sa spriatelil s jednou Američankou. Aj keď náš vzťah bol čisto kamarátsky, jej rodičia ma pozvali k ním domov do USA a neskôr mi ponúkli zaplatiť štúdium na elitnej škole. S odôvodnením, že chcú dať niečo svetu. Súhlasil som, aby som si nepripadal ako nevďačník alebo zbabelec. Bolo to od nich nádherné gesto, ale tak trochu aj pasca. Bývanie, stravu a drahú študijnú literatúru, na to všetko som si musel zarábať prácou popri škole. Krásne prostredie školy v meste Winston-Salem v Severnej Karolíne a súčasne často pocit zobračka. Práve keď je človek v núdzi, môže sa nejaká myšlienka stať preňho oporou, barlou či vankúšom. Vtedy som v kníhkupectve raz natrafil

na citát Winstona Churchilla: „Ak prechádzate peklom, nezastavujte sa.“ A druhý podobný: „Najtvrdšia oceľ musí prejsť cez najhorúcejší oheň“, ktorého autorom je bývalý prezident USA Richard Nixon, mi zaznel v ušiach práve od otca spomínanej rodiny. Videl ma raz v práci, keď som vynášal z nákladniaku ťažké kamene. Vtedy ma otcovsky potľapkal po pleci a povedal uvedenú vetu. Tieto myšlienky mi dodali odvahu zvládnuť náročnú situáciu. Veľmi mi však pomohol aj záhradník u mojich dobrodinco. Poskytol mi prácu, chodil som mu pomáhať, keď som mohol a mal čas. On vo mne symbolizoval srdce, tá rodina rozum. Rodina investovala do môjho vzdelania, a tým, že mi nezaplatili nič iné, ma naučila hľadať a ceniť si prácu, a tak stáť na vlastných nohách. Ten záhradník mi prácu nielen dal, ale precítoval a prežíval so mnou aj ťažké časy.

■ Vie americká rodina a záhradník, ako ovplyvnili váš život?

- Áno, kniha je vlastne poďakovaním za to, čo pre mňa urobili. Napísal som to v jej úvode a tiež som im ju poslal. Dodnes som im vďačný.

■ Možno knihu, ktorú ste vlani zostavili, nazvať aj vašou duchovnou autobiografiou, keďže citáty súvisia s vašimi životnými etapami?

- Duchovnou a svetskou. Keď som hľadal a zapisoval, snažil som sa neprepadnúť ani vede, ani náboženstvu, ani sebe, ani nejakej „izmu“ či ideológii. Usiloval som sa spájať protiklady, čo povedal o tej istej téme pápež, čo Nietzsche, čo psychológovia, čo filozofi, čo biblia, starovekí mudrci alebo moderné štúdie. Usiloval som sa dopátrať k pravde a nachádzať odpovede vo vzájomných pôsobeniach týchto prameňov.

■ Máte spomedzi množstva autorov citátov svojich obľúbencov?

- Tých je veľmi veľa. Ide to vekom a okolnosťami. Tie vždy volajú po niečom inom. Niekedy je to krátky výrok. Inokedy celé state textu. Niekto chytia za srdce, iné otvárajú oči. Spomenul by som dva, ktoré prežili tisícročia a sú stále aktuálne, nachádzam v nich hlbokú múdrosť. Prvý znie: „Ničoho príliš“ a druhým je kráľovské poslanie „Poznaj sám seba.“

■ Aká bola metodika? Prichádzali citáty k vám alebo ste tematicky hľadali? Isto ste využívali aj zahraničné zdroje.

- Rodina v USA mala obrovskú knižnicu a keď som študoval, dali mi ju k dispozícii. Dovolili mi v knihách si podčiarkovať, a tak som si zapisoval výroky. Knižnice v amerických školách boli také monumentálne, že som sa zrazu mohol rozprávať s celým svetom. Hľadal som odpovede na rôzne otázky života v protikladoch. Napríklad som čítal knihy od duchovných a súčasne vedcov či ateistov. Zaujímalo ma, čo autorov viedlo k ich postojom a či vôbec existuje prienik medzi nimi. A to som si zapisoval. Vždy som veril, že musí existovať niečo spoločné, akési vzájomné pôsobenie medzi tými citátmi a ľuďmi, aby mohli spolunažívať ako jeden celok. Mal som taký systém, že som si najskôr v knihe podčiarkol, čo ma pri čítaní oslovilo. Potom som sa po týždni ku knihe vrátil, a ak ma text zaujal aj na druhýkrát, zapísal som si ho do počítača. Snažil som sa uchovávať autenticitu, spravidla som si poznačil aj názov diela, číslo strany a rok vydania. Internetom totiž lietajú mnohé myšlienky priradené ľuďom, ktorí ich vôbec nevyslovili. Alebo časom zmutujú popriďávaním rôznych slovíčok.

■ Zohrala v rámci zdrojov nejaké miesto aj Trnava? Napríklad mestská knižnica, kde ste tiež mohli nájsť mnoho hodnotných literárnych diel.

- Veľkú časť som si vypísal najmä v obrovských knižniciach v USA. Ale po návrate domov som občas zašiel aj do tých našich, keď som hľadal konkrétnu knihu o niekom alebo od niekoho, kto výrazne zasiahol do domáceho či svetového diania.

■ Spomínaný Nixonov výrok ste najskôr počuli v ústnom podaní. Stali sa predmetom vášho záujmu aj výroky vyslovené, a nie iba literárne?

- Väčšinu som si vypísal z kníh a časopisov. Len málo z nich je z filmov či z rádia. Ten Nixonov som napríklad najskôr iba započul a až potom som si overil, kto je jeho autorom.

■ Koľko citátov obsahuje celá vaša zbierka?

- Pred kompletizáciou knihy, v ktorej je ich asi 14 000, som mnohé vyradil. Niekoľko tisíc citátov mám ešte odložených. Zdali sa mi príliš intímne, a tak som si ich nechal iba pre seba.

■ Vydať takúto jedinečnú knihu bol váš nápad, alebo vás oslovil priamo vydavateľ?

- Napísal ju život. Pôvodne som nemal v pláne nikomu túto zbierku ukazovať. Písal som si ju ako denník. Postupne však prerastala do labyrintu, a preto som citáty priebežne tematicky usporadúval. Vekom narástla aj moja potreba byť užitočný a poskytnúť tieto myšlienky ďalej, aby mohli pomôcť aj iným. Preto som zápisky zviazal a dal som ich na Vianoce v roku 2013 rodine a blízkym pod stromček. Niektorí moji priatelia oslovili vydavateľa a ten sa mi následne ozval s ponukou.

■ Prvé vydanie je takmer vypredané. Svedčí to podľa vás o akomsi hlade po múdrosti a duchovných hodnotách, o ich hľadaní?

- Možno je taká doba, že máme všetko materiálne, čo potrebujeme a chýba nám skúsenosť s utrpením, keď práve to duchovné pomáha. Vari táto kniha vystihla tieto časy, hoci skôr si myslím, že

sa predáva dobre preto, lebo je to originálny darček pre kohokoľvek v každom veku. Lepší než zvyčajná fľaša vína.

■ Medzi slovenskými autormi výrokov nájdeme napríklad Antona Sroholca, Milana Lasicu, Tomáša Janovica a iných. Sú tam aj slová niekoho z Trnavy, ktorá dala svetu mnoho osobností – umelcov, kňazov, pedagógov?

- Nezaoberal som sa príliš tým, kto myšlienku vyslovil, či pápež alebo moja mama. Preto som do knihy zaradil aj niekoľko citátov mojich blízkych a priateľov, možno jedno – dve percentá. Bývam na ulici pomenovanej po pekárovi a zberateľovi keramiky Š. C. Parrákovi. Páči sa mi jeho životné krédo: „Bez utrpenia nič nedokážeš.“

■ Pamätáte si aj nejaké situácie z nášho mesta, ktoré sú spojené s konkrétnymi výrokmí?

- Každý citát súvisí s mojimi zážitkami, prežívaním a poznávaním. Spomínam si, že raz sme stáli s priateľmi na námestí a dvaja sa ukrutne pohádali. Vtedy sa tretí pozrel na oblohu a povedal: „Najviac hádok stvorí zlá komunikácia.“ Hneď som si tento výrok poznamenal, a je mi jedno, že ho vyslovil môj priateľ a nie svetovo známa osobnosť. Celkovo sa tieto myšlienky v mojom vedomí spájajú skôr s ľuďmi, než s geografickou lokalitou.

■ Používate citáty aj v právnickej praxi?

- Mám ich skôr zvnútornené. Občas ich použijem v práci a niekedy aj doma zavesím určitý citát. Skôr nimi však dýcham a žijú vo mne.

■ Venujete sa zbieraniu dopisov?

- Stále som zvedavý, veľa čítam, rád sa dozvedám nové veci o sebe, o ľuďoch a o svete, rád hľadám, rád sa učím. Zvykol som si podčiarkovať myšlienky v knihách. Možno príde čas, keď po nich znovu siahnem a opäť ich systematicky zatriedim medzi jednotlivé témy. ■

Pripravil Martin Jurčo, foto: archív Pavla Forischa

Filmári o filme: Pavel Forisch a Jozef Heriban

Ateliéry na Kolibe sa nepodarilo zachrániť ani Trnavčanom

Trnava, asi aj vďaka tomu, že mala výborné zázemie fotografov a bola blízko k Bratislave, zarezonovala tiež v slovenskom filme. Mnoho Trnavčanov cestovalo spoločne do Bratislavy, aby sa vedno podieľali na výrobe našich hraných či spravodajských filmov. Na najvýznamnejšie osobnosti spomínal počas roka na stránkach Noviniek z radnice dlhoročný pracovník Slovenskej filmovej tvorby Pavel Forisch. Jeho seriál sme uzavreli v minulom roku. No autor sľúbil aj jedno nepísané pokračovanie tohto seriálu – spomínanie dvoch Trnavčanov na filmovú éru, ktorej boli súčasťou. Nasledujúce riadky sú bezprostredným rozhovorom dvoch trnavských filmárov – Pavla Forischa a scenáristu a spisovateľa, trnavského rodáka Jozefa Heribana tak, ako ho zaznamenal náš redakčný magnetofón.

■ P.F.: Dlhé roky žiješ v našom hlavnom meste. No stále ťa vidno aj v Trnave, ktorá pre teba zaiste nezostala len mestom detstva.

J.H.: Celá moja najbližšia rodina stále žije v Trnave. Aj sestra Mária, aj brat Anton. Preto do môjho rodného mesta stále chodím. Nielen vtedy, keď ich idem navštíviť. Napríklad som tu organizoval ako tajomník Slovenského centra PEN stretnutia s literatúrou na základných a stredných školách a v Knižnici Juraja Fándlyho. Do základnej školy som najskôr chodil Pod rádiom. Ani neviem, prečo sa tej škole tak hovorilo. Pokiaľ viem, žiadne rádio tam nemalo štúdio. Potom som chodil na VI. ZDŠ na Gorkého ulicu. Zároveň som v tretej triede začal navštevovať hudobnú školu. Môj

profesor na akordeón bol neskorší riaditeľ školy Jindrich Richter a na trúbku som chodil do triedy Jaroslava Kláska. Doteraz sa mi v mysli vybavujú ulice nášho mesta, potok Trnávka, ktorý tiekol kúsok od nášho domu, vôňa cukrovaru, ale aj Figara, nadšený výkrik góóó, ktorý sa niesol vo vetre až do Hrnčiaroviec alebo Modranky, keď to do vinkla zavesil Jožo Adamec.

■ P.F.: Aké boli tvoje študentské časy a kedy si sa začal zaoberať písaním a umeleckými aktivitami? A čo ťa nasmerovalo na konzervatórium?

J.H.: Keď som mal desať rokov, rozhodol som sa, že pôjdem študovať hudbu do Bratislavy. Doteraz neviem pochopiť, prečo bola táto moja túžba taká silná. Nepochádzam totiž z hudobníckej rodiny, ani ma v mojom rozhodnutí nikto špeciálne nepodporoval. Najpravdepodobnejšie je, že moje inklinovanie k hudbe mám z minulých životov. Písať som začal oveľa neskôr. Prvé básne okolo osemnástky a prvé poviedky na univerzite. Ale od malička som veľmi veľa čítal. Pamätám si, ako ma otec s iróniou v hlase označoval za neschopného intelektuála, a tak som potom knihy tajne čítal pod perinou pri baterke.

■ P.F.: Po skončení štúdia na Konzervatóriu a Filozofickej fakulte UK v Bratislave, kde si absolvoval estetickú výchovu a slovenský jazyk, si pracoval v niekoľkých kultúrnych inštitúciách.

J.H.: Pretože som bol so súborom Lúčnica na trojmesačnom zájazde v USA, musel som vo štvrtom ročníku na vysokej škole prerušiť štúdium. Zamestnal som sa v Československom rozhlase

v Bratislave ako dramaturg hier pre deti a mládež. To bolo asi rozhodujúce pre moju ďalšiu pracovnú kariéru. Aby som sa zorientoval v mojej novej profesii, prečítal som desiatky textov najlepších svetových rozhlasových hier. Mal som vynikajúcu šéfkku Kvetu Slobodníkovú a výborných spolupracovníkov, od ktorých som sa veľa naučil. Do rozhlasu som sa potom celé roky vracal, aj keď som tam už nepracoval. Možno aj preto som napísal sedem rozhlasových hier, aby som nestratil kontakt s týmito výnimočnými ľuďmi.

■ P.F. Nepriamo si sa so svojimi kolegami do tohto prostredia vrátil cez film Dávajte si pozor začiatkom 90. rokov. Každý, kto pozná rozhlasové prostredie, vie, že väčšia časť filmu sa nakrúcala práve v rozhlasovej pyramide. V roku 1981 si nastúpil do Slovenskej filmovej tvorby do funkcie dramaturga hraných filmov. Aká bola tvoja práca a čo vlastne bolo tvojou úlohou?

J.H.: Na Kolibu ma zobral do svojej dramaturgickej skupiny pre mňa nezabudnuteľný režisér Andrej Lettrich. Dostal odporú-

čania od ľudí, ktorí poznali moju prácu v rozhlase a riskol to. Andrej Lettrich, Štefan Uher a Martin Holly boli moji umeleckí aj ľudskí učítelia. Oni možno o tom nevedeli, ale dôležité bolo, že ja som to vedel. Všetci traja boli výnimočné osobnosti, a doteraz si vybavujem v mysli ich vety, postrehy a rady. V osemdesiatych rokoch vznikli na Slovensku výnimočné filmy: Tisícročná včela, Tichá radosť, Pásla kone na betóne, Pavilón šeliem, Pomocník, Južná pošta. Nebudem ďalej menovať, aj tak by som na niektoré zabudol. Mal som šťastie, že som bol členom dramaturgickej skupiny, v ktorej bola realizovaná väčšina z nich. Každý dramaturg z tejto skupiny mal na starosť svoje filmy. Pracoval spolu so scenáristami na filmových textoch, potom spolu s režisérom ovplyvňoval herecké obsadenie filmu, výber členov štábu, schvaľoval denné práce, strih filmu, výber hudby, postsynchróny, jednoducho všetko, čo s výrobou filmu súvisí. No zúčastňoval sa aj pri rozhodovaní aj na práci svojich kolegov. Bola to v plnom slova zmysle tímová práca.

■ **P.F.: Bol si v bezprostrednom kontakte aj s ďalšími významnými slovenskými režisérmi. Ako rešpektovali tvoje dramaturgické zámery? Ktorí z nich mali pre teba aj isté ľudské kvality?**

J.H.: Spolupracoval som hlavne s Dušanom Hanákom, Dušanom Trančíkom, Jurajom Jakubiskom, Dušanom Rapošom, Stanislavom Párnickým, Martinom Ťapákom, Jurajom Herzom, Zoroslavom Záhomom a ďalšími. Aj keď som bol od nich mladší, spolupracovalo sa mi s nimi veľmi dobre. Možno aj preto, že ma vnímali nielen ako dramaturga, ale aj ako autora a scenáristu. Na druhej strane mal vtedy filmový dramaturg veľké kompetencie a asi nikto z režisérov sa nechcel dostať s dramaturgiou do konfliktu. Všetci vedeli, čo by to pre nich znamenalo do budúcnosti. Ale

musím povedať, že od všetkých menovaných som sa veľa naučil a spolupráca s nimi ma zásadne ovplyvnila v mojom ďalšom živote. Čím som starší, tým si viac vážim svojich bývalých kolegov na Kolibe. Boli to úžasné roky, ktoré by som želal zažiť všetkým mladým začínajúcim filmárom.

■ **P.F.: So šikovným hudobným skladateľom Jozefom Slovákovi som si v roku 1990 autorsky debutoval hraným filmom Dávajte si pozor. V tvorivom kontakte ste zostali aj naďalej, veď mnohí si z vás pamätajú sériu grotesiek Bud Bindi z prvej polovice 90. rokov s Mirom Nogom, Stanom, Dančiakom a ďalšími. V niektorých častiach sme videli aj Janka Lehotského, Siloša Pohanku, Silviu Šuvadovú alebo Evu Mázikovú.**

J.H.: S Jozefom Slovákovi sme o niečo skôr napísali scenár k filmovej komédii Utekajme, už ide!, ktorý sa dnes považuje za slovenskú komediálnu klasiku. Prepisovali sme ho možno sedemkrát, pretože to bol zakázaný scenár a my sme sa ho snažili zachrániť. Vždy sme si vymysleli nového režiséra a znovu a znovu sme to skúšali na ideológov na ústrednom výbore komunistickej strany. Najskôr to bol Juraj Jakubisko, potom Peter Solan, Juraj Herz a nakoniec sa podarilo scenár presadiť do výroby Dušanovi Rapošovi. Potom sme s Jozefom napísali literárny scenár podľa knižky Ladislava Balleka Južná pošta. Bola to krásna práca, pretože sme sa s Lacom Ballekom pravidelne stretali, aby sme ho informovali, ako mu spájame postavy a vymýšľame nové. Som rád, že Stano Párnický dokázal majstrovsky zachytiť atmosféru tejto výnimočnej knihy. A do tretice som s Jozefom Slovákovi napísal scenár k filmu Dávajte si pozor!, ktorí sme spolu aj režírovali. Potom sme ešte spolu s Pavlom Jursom urobili spomínaný veľmi úspešný seriál televíznych grotesiek

Bud Bindi s Mirom Nogom a Stanom Dančiakom v hlavných úlohách. Takže s Jozefom Slovákovi som prežil veľa tvorivých rokov, zažili sme spolu veľké úspechy aj veľké neúspechy. Poznáme sa od konzervatória. Chodili sme totiž spolu do jednej triedy a teraz, na staré kolená, sa stále viac a viac stretávame. Či z toho bude nakoniec aj nejaký nový film, to už ukáže budúcnosť.

■ **P.F.: Vráťme sa do polovice 90. rokov, keď sa veľa hovorilo o privatizácii Slovenskej filmovej tvorby. Paradoxne, až teraz po takmer dvadsiatich rokoch vznikla iniciatíva za záchranu filmovej infraštruktúry, teda v čase, keď je všetko v nenávratne. Iste viete o možnosti odkúpenia filmových ateliérov na Kolibe významnou americkou spoločnosťou TURNER CNN zastúpenou prezidentom spoločnosti Sidney Pike, ktorému som vtedy sprostredkoval stretnutie s prezidentom SR Michalom Kováčom a jeho právnym poradcom Jurajom Králikom. Práve ten vypracoval organizačný návrh na pôsobenie CNN v Slovenskej republike. Prezident SR prezident M. Kováč odporučil vtedy CNN prijať. Všetko však bolo celkom inak, asi aj pre celkom iný názor a záujmy vtedajšieho predsedu vlády. Uskutočnili sme niekoľko vážnych rokovaní v národnej rade, na príslušných ministerstvách, vo významných politických stranách. Písal sa 20. máj 1995. Naša snaha nebola korunovaná úspechom. Viedla by podľa teba táto iniciatíva CNN k záchrane ateliérov na Kolibe?**

J.H.: Zdá sa mi, že to bolo veľmi dávno, aj keď si to všetko veľmi dobre pamätám. Sidney Pike ma totiž vtedy pred rokmi požiadal, aby som celý projekt zastrešoval a zúčastnil som sa teda aj výberového konania na televízne vysielanie. Priznám sa ti, že som presvedčený, že všetko čo sa na

svete stane, má svoju vnútornú logiku. Že všetky zásadne rozhodnutia sú výsledkom boja medzi záujmovými skupinami, že je to vždy dôsledok nejakých pohybov, ktoré veľakrát ani nevieme identifikovať. Nerád špekulujem nad hypotetickými možnosťami. Zaujímam sa hlavne o prítomnosť a budúcnosť. Vždy sa snažím urobiť všetko najlepšie, ako sa len dá. A preto ani neviem odpovedať na otázku, či by bola aktivita CNN pomohla zachrániť našu filmovú infraštruktúru. Po mojich skúsenostiach so súkromnými televíziami sa prikláňam k názoru, že aj keby bol vývoj išiel iným smerom, nič zásadne iné by sa na Slovensku nestalo.

■ P.F.: V tých búrlivých privatizačných časoch si aj ty zažil postupný zánik tejto inštitúcie. Potom si prevzal funkciu vedúceho tvorivej skupiny Tatrafilm. Ako si prežíval toto obdobie?

J.H.: Po revolúcii v 1989 sa na Kolibe skoro všetko zmenilo. Vedúci skupín pre hrané filmy museli získať svoju pozíciu v tajných voľbách. Niečo podobné nebolo nikdy predtým, ani nikdy potom. V tajnom hlasovaní ich volili dramaturgovia, scenáristi, režiséri, kameramani a ostatní tvoriví pracovníci. Popri Tiborovi Vichtovi, Jánovi Uličnom, som získal jedno miesto aj ja a založil som s Pavlom Jursom skupinu Tatrafilm. Bolo to krásne, ale krátke obdobie bez cenzúry, politických tlakov a s peniazmi, o ktorých sme sami rozhodovali. Boli sme naozajstní producenti. Za všetko sme niesli zodpovednosť. Ale po dvoch rokoch sa štát rozhodol, že už nebude financovať filmovú tvorbu starým spôsobom, každý mesiac museli z Koliby odísť ďalší a ďalší filmári a blížil sa definitívny koniec filmových ateliérov.

■ P.F.: So zánikom podniku prišli o prácu nielen režiséri, kameramani, animátori, ale aj veľké množstvo výborných

odborníkov vo svojich špeciálnych profesiách. Nehovoriac o technológiách, sklade rekvizít, kostýmov a všetkého, čo s filmom súvisí. Mnohé z toho sa doslova rozprášilo.

J.H.: To je veľmi smutné obdobie a nerád o tom rozprávam. Až potom, neskôr, keď som pracoval v súkromnej televízii a v Euroteľi Bratislava, som si uvedomil, čo sme zánikom Koliby stratili. Nielen filmári, ale celá naša kultúra a spoločnosť. Na Kolibe sme všetko robili s absolútnym nasadením. Donekonečna sme hľadali najlepší strih, najlepšiu kompozíciu, najlepší dialóg. Filmový scenár sa písal aj niekoľko rokov. Po denných prácach sa niektoré scény točili nanovo, na všetkom nám záležalo, na presnom herckom obsadení, svietení, zvuku, rekvizitách. Už nikdy potom som nezažil takú profesionalitu. Mnohí vynikajúci filmári v ďalšom období museli zmeniť svoje zamestnanie, aby dokázali užiť svoje rodiny. Je to už za nami. Treba len veriť, že najmladšia generácia dokáže nadviazať na všetko dobré, čo sa v slovenskom filme v minulom období vytvorilo.

■ P.F.: Po odchode z filmu si úspešne vstúpil do politiky. Ako si sa zžil s funkciou poslancu NR SR?

J.H.: Po odchode z filmu som ešte niekoľko rokov pôsobil ako spoluproducent, spoluscenárista a spolurežisér spomínaného komediálneho seriálu Bud Bindi. Bola to úžasne inšpiratívna práca. Získali sme množstvo významných ocenení na veľkých medzinárodných filmových festivaloch. Seriál sa veľmi dobre predával aj v zahraničí, ale aj tak sme nedokázali podpísať so Slovenskou televíziou zmluvu na viacej častí, ktorá by nám zabezpečila perspektívu. Každý rok sme začínali od začiatku, akoby sme predtým nič nenatočili. Mňa to v jedno zimné ráno prestalo baviť a za-

mestnal som sa v TV Markíza. Začal som robiť PR a marketing. Až o šesť rokov neskôr som sa dostal do parlamentu. Určite je zaujímavé, keď môžete zistiť, ako sa riadi štát, ako fungujú všetky tie zložité politické a ekonomické systémy, ako sme prepojení na európske štruktúry, ale aj tak si myslím, že umelcom sa nerobí politika dobre. Obrúsi ich citové senzory, ktoré sú pre tvorbu najdôležitejšie. Našťastie som bol v parlamente len štyri roky a vrátil som sa do normálneho života.

■ P.F.: Založil si vlastné vydavateľstvo. Niekoľko vlastných tém si už vydal. Čiže to bol akýsi prirodzený vývin, ako svoje literárne texty posúvať až k čitateľovi.

J.H.: V našej malej PR a marketingovej agentúre vydávame aj knihy. Väčšinou to boli moje knihy, ale v budúcnosti by sme radi vydávali aj iných autorov. Autor môže ťažko hodnotiť svoje diela. Nemá od nich potrebný odstup. To je podobné, ako keď má rodič hodnotiť svoje deti. Uvedomuje si hlavne, že ich má rád a že ich miluje. Teda, ak ich miluje. Niekedy ani nechce presne vidieť ich chyby a nedostatky. Tak je to aj s mojimi románmi. Samozrejme, že som sa tešil, keď sa Intimita vlkov, Posadnutosť a Ružový trojuholník stali bestsellermi, alebo keď som sa dozvedel, že Prelet sťahovavých vtákov získal Cenu Slovenského centra PEN 2013. V októbri vyšla kniha Fagotista, ktorého nemiloval Boh. K tejto próze mám špeciálny vzťah, pretože sa v nej vraciam k hudbe, vraciam sa k humoru a cez hlavného hrdinu sa vraciam k Biblii a k Bohu, o ktorom veľmi rád rozmýšľam. Vo Fagotistovi som zmenil štýl písania, a tak som zvedavý, ako ju čitatelia prijímú. Samozrejme, rozmýšľam aj o budúcnosti, aké knihy vydáme v ďalších rokoch, ale o tom ešte nebudem hovoriť. ■

Beata Vargová Kuracinová, foto: Ctibor Bachratý

Stabilizácia?

B. Uhlár a kol. DISK: Stabilizácia. Scenár vznikol metódou kolektívnej tvorby od 6. júna do 20. decembra 2014. Réžia: Blaho Uhlár. Svetlá Blaho Uhlár, zvuky Róbert Tibenský, výtvarná spolupráca Peter Halík, hudba Jozef Belica. Účinkujú: Jozef Belica, Milan Brežák, Daniel Duban, Missi Chudá, Zuzana Jankovská, Braňo Mosný, Veronika Ostatníková, Ján Rampák, Alžbeta Sersenová a Peter Tilajčík. Premiéra: 20. 12. 2014 v Divadelnom štúdiu DISK v Trnave.

Šesťdesiat rokov je v živote aj toho najväčšieho búrliváka vek, keď zvykne zvolniť krok a zmierniť výboje. To však neplatí pre divadelný súbor DISK, hoci vek by bol zodpovedajúci. Jeho 60. divadelná sezóna bola korunovaná 20. decembra 2014 šesťdesiatou ôsmou premiérou. Nová inscenácia má názov Stabilizácia.

Osemdesiatimi percentami sú tu zastúpení talentovaní mladí herci, ktorí nememorujú cudzie texty, ale tvoria svoj vlastný prejav metódou kolektívnej tvorby. Monológy a dialógy odpozorované z nášho každodenného života dokumentujú stav nášho spoločenského vedomia a demaskujú so značnou dávkou krutosti to, čo by sme najradšej zamietli pod koberec.

Dvaja veteráni, Rampák a Brežák, obidvaja laureáti prestížnej Ceny Jozefa Kronera, sa nemusia obávať, komu odovzdať štafetový kolík. Uhlár dáva tomuto multitematickému mumraju fazónu. Nie je to veru frak na slávnostný obrad, skôr obdraté rifle, na ktorých si mnohí všímajú iba tie vulgárne diery, nie však to, čo vypovedajú o nositeľovi. Vrávi sa, podľa šiat spoznáš človeka. My však žijeme v dobe, keď sa tieto tradičné hodnoty zdevastovali, často v tom najdrahšom obleku kráča vyludnené prázdno, a naopak, skutočná osobnosť nepotrebuje demonštrovať svoju genialitu mediálnym buchtom a hriešne drahou róbou.

Prizrime sa bližšie, aké témy a problémy dostali formu prehovoru k divákovi: Dezilúzia, ktorá zavládne vo vzťahu dvojice, keď opúšťa prvotný peľ, obidvaja manželia uhnaní v práci, dieťa ako príťaž, výčitky kvôli jeho existencii, rozvod ako pofidérne riešenie. Aké banálne a každodenné, že sa o po-

Zľava: B. Mosný, J. Belica, P. Tilajčík

dobné potkýname, a pritom stačí tak málo, snaha o porozumenie a sem-tam ústup z bojového poľa. Nieto však vôle riešiť veci mierovou cestou. Scénu Raňajky rozohrá skúsený presvedčivý herecký výkon Belicu s Ostatníkovou – novou tvárou DISK-u, ktorá presne zapadla do súkolia súboru.

Mosný, Belica, Tilajčík a Rampák sa stretnú vo výstupe Susedia. Odcudzené vzťahy, keď sa susedia poznajú iba podľa lomozu, hluku a nedefinovateľného vreskotu, keď si vravia pekné vety, ktoré by mohli byť zmysluplné, ale pod ich prahom zívá vulgárna vyprázdnená ničota. Susedia, to je aj dvojica rovnakého pohlavia, ktorá sa nám predstaví v útočnom dobre zahranom bezobsažnom dialógu. Nie ženatí, ale „mužatí“ partneri, ktorí vychovávajú dieťa získané ako výhru v krajskej súťaži. Áno, až takáto hyperbola musí vyniesť diváka kamsi na vrchol absurdity, aby si uvedomil, kam až sme došli v bezudnej tolerancii, ktorá siaha na najzákladnejšie živočíšne pudy, na to, čo vedeli o rozmnožovaní už mamuty, prípadne bociany. Záver

dialógu: buďme priatelia, vyznie ako rana medzi oči skutočnému priateľstvu. Trojica Brežák, Duban, Belica sa ocitne v (de)generačnom spore. Vzťahovačná staroba kontra ironicko-vulgárna vyprovokovaná mladá. Ideš proti mne? To je námet na dialóg za všetky drobné, ktorému niet konca. Rozhára sa, podchvíľou pohasína a znova vybuchuje s väčšou intenzitou, samoúčelne, možno z nedostatku schopnosti porozumieť, byť asertívny, viesť dialóg, kde jeden druhého aj počúva a neargumentuje stále tými istými zjavne zbytočnými floskulami. Len sa započúvajte hocikde v autobuse, na ulici... Groteskná karikatúra, častý šum okolo nás. Herci z DISK-u to berú ako jednu z najzjavnejších tragigroteskných situácií, ktoré vyostria až kamsi za hranicu znesiteľnosti, pretože prah nášho prijateľného vnímania sa posunul kamsi do iných sfér a my si to neuvedomujeme ako žaba vo vode, ktorej teplota sa pozvoľna zvyšuje až k bodu varu. Na autobusovej zastávke sa odohrá ďalší dialóg medzi Belicom a Ti-

lajčíkom: Ponižovanie. Dialóg je postavený na konflikte intolerantnosti a dotieravosti aktérov vedený s riadnou dávkou agresivity. Ostrá výmena slov je krutou prezentáciou vzťahov medzi ľuďmi.

Ľudská surovosť sa nevŕši iba na jedincoch svojho druhu. Zvieratá, najmä domáce v ich čistej dôverčivosti, sú vďačným objektom beštiality tzv. homo sapiens. Milujúci majitelia ich prekrmia do enormných rozmerov, sú bezmocnými hračkami v ich rukách, často sa stanú príťažou vhodnou iba na pomalú krutú smrť kdesi v lese bez možnosti ujsť pred ľudskou láskavosťou. Veľmi vhodné je urobiť video na facebook, nech aj ostatní vidia, akí sme frajeri. Z tohto súdka je dialóg Trtko (Duban, Belica a Sersenová), kde Tamagoči, ktorý potrebuje pre svoju existenciu iba zopár batérií, je navrhovaným riešením, prípadne ďalšie zvieratko, ktoré rozšľapne mediálne známy odľud z mizerného seriálu.

Jankovská je druhým novým a kvalitným hereckým prínosom DISK-u. Zahrala si matku vo výstupe Škatuľa spolu s Dubanom

v úlohe syna túžiaceho po osamostatnení. Scéna ako vystrihnutá z reality so všetkými atribútmi. Nosná scéna predstavenia sa odohráva pred pomyselnými okienkami úradu práce, prípadne hocijakej administratívnej inštitúcie. Osem z desiatich hercov DISK-u sa ocitne na bojovom poli v situácii kto z koho. Každý si zúrivo obhajuje svoju pozíciu, ale je iba bábkou v úradnom šachu, v ktorom sa hrá podľa odcudzených pravidiel, ktoré ovláda iba on – ÚRAD. Bezvýchodisková šikana umocnená bezmocnosťou sa odvíja pred očami diváka, ktorý celkom určite vo svojom živote pocítil trpkú chuť tejto podivuhodnej mašiny, ktorá sa zo dňa na deň utešene rozrastá, požíra logiku, nervy a papiere, aby odôvodnila nenahraditeľnosť svojej existencie. No a kto je okrem pána riaditeľa najdôležitejší? Správne, upratovačka.

Smutne nostalgicky, ale presvedčivo presne bez zbytočnej nadsádzky, pôsobí dialóg medzi dedkom (Brežák) a vnučkou (Jankovská) o Vianociach starých a chorých ľudí bez detskej radosti.

Záver inscenácie je prevrpením, akousi grotesknou ódou na život v podaní Dubana. To sa v predstaveniach DISK-u nestáva často. Len sem-tam sa kdesi v diaľke zablýsklo niečo nefalšovane pozitívne. A ajhľa, čosi také nečakané. Optimisticky naladený divák akceptuje, že sa v tej víchrici rôznorodých zvukov a pazvukov objavil aj takýto tón, pesimista neuverí. Jednotlivé scény sú často oddelené viac či menej duchaplnými sentenciami, čo sa zdá byť špecifikom tejto inscenácie. Zvuky, svetlá a hudba dokrešľujú jednotlivé výstupy tak citlivo, že ak by sa čosi výrazne zmenilo, bolo by to na škodu vecí. Rekvizity nie sú nutné. Okrem stoličiek si herci vystačia so svojim umením zahrať utešený výhľad doďaleka, okienko úradu práce, aj zastávku autobusu. Kostýmy sú tiež nevtieravé, neoslňujú a ani to nebolo zámerom, keďže nič súčasné nie je v tejto inscenácii cudzie. ■

Projekt finančne podporili Nadácia Intenda, Mesto Trnava a Trnavský samosprávny kraj.

Peter Radványi

Peter Haruštiak: Čiernobiely šport

Keby sa všetci Trnavčania vrátili domov, tak by sa počet obyvateľov nášho mesta zdvojnásobil. Aspoň tak sa to hovorí. K tým, ktorí vyleteli z trnavského hniezda, patrí aj v Bratislave pôsobiaci trnavský roďák Peter Haruštiak, ktorému koncom uplynulého roka, krátko pred Vianocami, vyšla kniha s názvom Čiernobiely šport.

Meno Petra Haruštiaka je určite známe mnohým pamätníkom medzi športovými fanúšikmi ešte z čias keď hrával hádzanú a pôsobil ako športový fotograf. Jeho stodvaťsaťstranová kniha je vlastne akousi spomienkovou bilanciou jedného výseku života autora, chlapca z Halenárskej ulice, ktorý v minulom roku oslávil 65. narodeniny. Sú to spomienky, ktoré nás vracajú do nie tak dávnych čias zvitkového filmu, tmavej komory a alchymistických čarov pri vyvolávaní a leštení obrázkov, no v dobách digitálu vyvolávajú tak trochu nostalgický pocit vzrušujúceho dobrodružstva. Publikácia je rozdelená do piatich

kapitol, v ktorých si Peter Haruštiak spomína na svoju mladosť v Trnave, na fotografické začiatky, na prvé fotoaparáty i prvé honoráre, na svoje pôsobenie ako športového fotografa a získané úspechy doma i v zahraničí. K týmto spomienkam sa následne v rovnakom poradí pripája obrazová časť s niekoľkými desiatkami publikovaných i doteraz nepublikovaných čiernobielých fotografií, ktoré zachytávajú najmä neopakovateľné okamihy zo športového diania. Škoda, že pri jednotlivých fotografiách chýbajú texty, ktoré by čitateľovi pripomenuli zachytené udalosti či mená protagonistov. Takto môžeme len obdivovať autorove dôverné poznanie prostre-

dia, trpezlivosť a pohotovosť s akou zachytáva objektívom svojho fotoaparátu zaujímavý a neopakovateľný okamih i jeho cit pre kompozíciu. A na záver už len jedna poznámka. Peter Haruštiak sa nevenoval len športovej fotografii. Holdoval aj hudbe a ako veľký fanúšik rocku, bluesu a jazzu fotografoval aj na koncertoch. Spomínam si, že niektoré z jeho „hudobných“ fotografií som videl niekedy v 90. rokoch v kulturáku trnavského Kovosmaltu na výstave, ktorá bola súčasťou festivalu Blues Slovakia. Dúfam, že sa dočkáme knižného vydania aj týchto výborných fotografií. ■

Iveta Pospíšilová, Foto: rodinný archív A. Šimonovičovej

Šimonovič sa vrátil do Trnavy

Literárnymi štvrtkami by sme mohli nazvať už tradičné stretnutia v čitárni Knížnice Juraja Fándlyho, ktoré prinášajú vždy nové témy a nových autorov. Niekedy nemusia byť mladí a začínajúci, prípadne debutujúci. Dôležité je, že sa tvorba z novšieho i staršieho obdobia uvádza v nových kontextoch a z rôznych pohľadov. Takto sme si pripomenuli jedného z autorov básnickej skupiny konkretistov, básnika Jána Šimonoviča (* 17. február 1939 Siladice † 21. december 1994 Malinovo). Redaktor a moderátor Slovenského rozhlasu Martin Jurčo si do diskusie pozval manželku básnika Alžbetu Šimonovičovú a publicistku Helenu Jancurovú-Dvořákovú. Záujem o pripomenutie diela a osobnosti básnika pri jeho „dvojvýchročí“ prekvapil aj samotných organizátorov.

Stretnutie v čitárni knižnice nadväzovalo na októbrovú literárnu slávnosť v rodnej obci básnika, kde odhalili pamätnú tabuľu a prezentovali výber z poézie a spomienkový zborník nazvaný podľa jednej zo zbierok autora Z obrazotvornej lúky. Rozprávanie hostí doplnila recitácia člena divadelného súboru DISK Trnava Jána Rampáka a ukážky z platní, na ktorých sa zachoval hlas Jána Šimonoviča. Alžbeta Šimonovičová vyrozprávala príbeh tvorby i života svojho manžela s nevšedným entuziazmom, s detailmi i zaujímavosťami, napríklad, ako ju ako východniarku pozval do Siladíc na hody i tanečnú zábavu a ona vďaka tomu spoznala básnika (a budúceho man-

žela) cez svoj rodný kraj. Už ako manželka žili v Bratislave a nakon (aj pod ťarchou celoživotnej choroby básnika) sa presťahovali do Malinova, ktoré atmosférou pripomínalo básnikovu rodnú obec.

Dozvedeli sme sa napríklad, že matka Jána Šimonoviča ako dievča odišla na dva roky na skusy do Argentíny. Tam sa naučila trochu po španielsky a pár slov priučila i svojho syna. Tak do veľkej miery ovplyvnila jeho profesionálne pôsobenie. Aj keď Ján Šimonovič študoval slovenčinu a ruštinu (neskôr pracoval v redakciách vydavateľstiev Smena, Slovenský spisovateľ, ale i v literárnej redakcii bratislavského rozhlasu, začas aj v časopise

Zornička), popri svojej autorskej básnickej tvorbe, písaniu esejí a filozofických úvah prekladal zo španielskej poézie. Medzi iným aj celé dielo Federica García Lorcu a tiež časť tvorby Juana Ramóna Jimenéza. Na mnohých týchto dielach spolupracoval s prekladateľom Vladimírom Oleríny. Niektoré španielske obrazy sa vraj snažil nahradiť adekvátnymi slovenskými. Napríklad pomarančový kvet a jeho vôňu kvetom slivky. Aj to sme sa dozvedeli popri faktoch o živote a tvorbe básnika, ktorý sa formoval v rámci tzv. trnavskej skupiny konkretistov na pomedzí 50. a 60. rokov minulého storočia. Konkretisti sa riadili metódou, že opis pocitov slovami nestačí,

V ateliéri sochára Alexandra Ilečka s priateľmi - spisovateľmi. Zľava: Rudolf Sloboda, Vincent Šikula, Ján Šimonovič a Peter Ševčovič.

zapájali všetky ostatné zmysly – čuch, chuť, i zrak. Publicistka Helena Jancurová-Dvořáková pripravila v minulosti s Jánom Šimonovičom viacero rozhovorov. Ako jedinečne v kontexte slovenskej poézie označila prepojenie básnikovej racionality vyjadrenej v esejach, filozofických úvahách a súčasne poetickej citlivosti podporenej obsažnou myšlienkou v jeho básňach. Vyšlo mu pätnásť básnických zbierok a viacero výberov poézie. V troch z nich (Obrazotvorná lúka, Bela-

vá z helénskeho sveta, Skepsa) môžeme nájsť prepojenie básní a ilustrácií Albína Brunovského. Zbierku Skepsa (vyšla v r. 1995) dopísal Ján Šimonovič popoludní v deň svojej smrti na následky druhého infarktu (celý život od detstva bojoval s cukrovkou). Zbierku vydali posmrtno a vyjadruje životný pocit autora z ponovembrových rokov a skeptického pohľadu na cesty poézie vo svete, kde diktujú peniaze. Syn Daniel (nar. v r. 1975) uviedol tri z piesní pre deti, v ktorých

otcove texty zhudobnil pre klavír a spev v interpretácii Viktórie Nagyovej. Nevšedných informácií, ktoré novým a zaujímavým spôsobom predstavili osobu i básnika, bolo v príjemnej hodinke oveľa viac. Odznelo aj niekoľko charakteristík tvorby Jána Šimonoviča. Jednu z nich ešte v čase pred vyjednaním debutu autora napísal Jánovi Šimonovičovi básnik František Hrubín: „Básnikovi, z ktorého budeme jednou všetchni odepisovať.“ ■

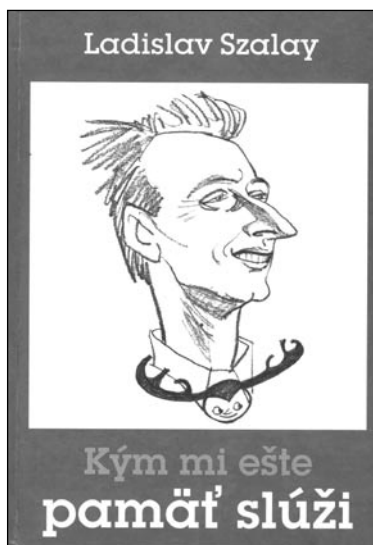
Jozef Šimončíč

Kniha spomienok, ktoré historik nemôže obísť.....

Szalay Ladislav: *Kým mi ešte pamäť slúži*. Bratislava. Hlbiny 2014, 288.

Na memoárovú literatúru sa oficiálna historiografa díva tak trochu nedôverčivo, uprednostňuje autentické právne, politické a hospodárske dokumenty. Dánsky literárny kritik Kay Munk v závere románu Thit Jensenovej: Jørgen Lykke, posledný rytier dánsky (Bratislava: Tatran 1968, 988) nie neprávom upozornil, že aj spisovateľova intuícia vie o faktoch povedať niekedy viac ako suchý dokument.

Ing. Ladislav Szalay sa od nástupu do zamestnania pohyboval blízko nomenklatúry a jeho znalosti, konexie a hodnotenia majú vysoký stupeň a cenu historického náboja a poznania. Jeho erudícia a akribia, zmysel pre humor, sebaironia a prekvapivá pointa to podčiarkujú. Slovenská akadémia vied a umení, redakcia Roháča aj Slovenský pamiatkový ústav či centrála KDĽ boli milieu, do ktorého bol Szalay vmanipulovaný, kde žil i živoril, a na ktoré teraz spomína. Šesť kapitol má chronologické členenie. Prvé tri sú viac-menej lokalizované do Trnavy, tri ďalšie do Bratislavy. Jeho spomienky

sa dotýkajú predvojnovnej Trnavy, Trnavy za vojny, za prechodu frontu, v období po Februári 1948. Historik tohto obdobia nemôže tieto spomienky obísť, je v nich mnoho reálií (treba ich síce overiť), ale dopĺňajú v detailoch hlavnú dejinnú líniu mesta (návšteva prezidenta Edvarda Beneša, návšteva kardinála Kašpara, 29. august 1944, Veľká noc 1945, Kolakovič, cukrovar). Zatiaľ je to milá, úsmevná, odpočinková literatúra.

„Väčšia“ polovica knihy: IV. kapitola Život redakčný, V. Noma-

lizácia, VI. Návrat kapitalizmu sú „iné kafé“. Do života absolventa Trnavského gymnázia (ktoré malo zvuk) a čerstvého komerčného inžiniera s diplomom vstupuje politika, nie veľmi taktne zásahy politického ústredia, keď si treba pretierať oči. A nielen oči. Vyžaduje sa absolútna poslušnosť, nepovoľuje sa žiadne vybočenie z určenej línie. Chlapsky sa priznáva k zaváhaniu. Poliaci majú na tieto situácie príslovie: Kde smrdia všetci, jedného necítiť. Zdôvodnenie podáva na stranách 237 – 240 – všadeprítomný strach, ktorému časom podliehajú aj prisilné charaktery.

Záverečné kapitoly patria najvnútornejším problémom KDĽ (Szalay bol šéfredaktorom jeho denníka), pomenovaným bez servítky so znalosťou aktéra, a problematike – na príklade Ferdinanda Ďurčanského a Vladimíra Clementisa – kto a čo môže, a kto nie.

Ing. Ladislav Szalay je dobrým znalcom Trnavy, ľudí a diania. Jeho videnie nie je čiernobiele. Má blízko k úsmevu, aj keď je to zavše úsmev cez slzy. ■

Martin Jurčo, foto: Jana Hojstričová

Jubilant Miloš Balgavý a jeho priezračne čisté optické a farebné sklo . . . .

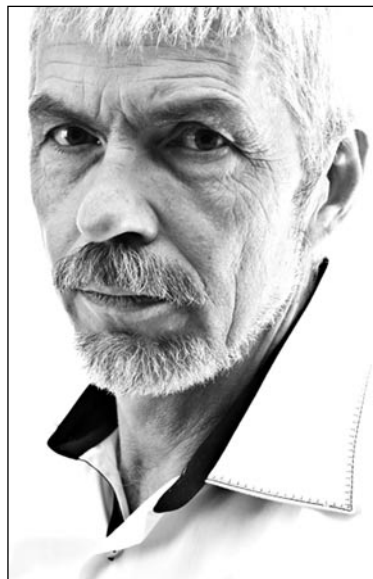
Skromný a nenápadný, taký, ako ho poznáme z výstav, si pripomenul svoje jubileum významný sklársky výtvarník, akademický sochár Miloš Balgavý, ktorý dlhé roky žije a tvorí v Trnave (nar. 15. januára 1955 v Bratislave). A práve naše mesto mu dáva zázemie, z ktorého môže ako umelec očarený sklom prezentovať svoje dielo v zahraničí. Trnavskej verejnosti sa predstavil autorsky iba dvakrát, v roku 1987 na výstave v neďalekých Atómových elektrárnach v Jaslovských Bohuniciach a na prelome rokov 2013/2014 v Galérii Jána Koniarka. Autorských výstav po celom Slovensku, v okolitých krajinách, ale aj v Paríži, Haagu či v Londýne bolo dve desiatky. Oveľa viac bolo skupinových výstav, ktoré odštartovalo predstavenie sa v Mníchove v roku 1985. European Studio Glass Art Association vo francúzskom Štrasburgu zaradilo Miloša Balgavého medzi sto najlepších sklárskych umelcov Európy.

Miloš Balgavý vyrastal v rodine známeho keramikára Miloša Balgavého st. Dodnes sú vo vedomí Trnavčanov jeho diela z rôznych výstav, ale nachádzame ich aj vo verejnom priestore, napríklad v interiéroch rôznych kultúrnych inštitúcií. Už v čase detstva Miloša Balgavého ml. fascinoval lesk sklovitých keramických glazúr. Prostredie otcovho ateliéru bolo nielen inšpiratívne, ale dávalo mu základy a vytváralo vzťah k umeleckej práci. „Nestačilo mi pracovať s tvárnym materiálom, bol pre mňa príliš nezáväzný. Široké poznanie o keramike mi umožňovalo ísť ďalej. A týmto materiálom sa stalo pre mňa sklo,“ hovorí. Chcel odísť od tvárnej a poddajnej hliny k materiálom, ktorých odpor treba ešte mocnejšie prekonať.

V rokoch 1970 – 74 študoval na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave a v rokoch 1978 – 84 na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, na oddelení sklárskeho výtvarníctva u pedagógov Václava Ciglera a Askolda Žáčka. Patrí k umelcom, ktorí spracovávajú sklo tavením a brúsením – tepelnými a studenými technikami. Umelecké dielo tvorí dlhým a náročným opracovaním z pripraveného bloku skla. Jeho vnímanie si síce vyžaduje väčšiu dávku sústredenia, otvorenia

fantázie, no vo výsledku je oveľa prístupnejšie a zrozumiteľnejšie ako mnohé diela z výstav rôznych druhov výtvarného umenia, ktoré sa hlásia k postmoderne. Napriek tomu, že postmoderna sa aj v tomto druhu umenia od 80. rokov čoraz viac hlásila k slovu, Miloš Balgavý si v práci so sklom zachoval svoj pohľad. „Pre mňa je dôležitá presnosť, tvarovosť, a tým je daná i výpoveď. Je veľmi zaujímavé pracovať v energiách, ktoré tento materiál vyžaruje. Sklo je nositeľom energie a prostredníctvom svetla ju môže odrážať a posunúť ďalej.“

V dielach dokázal uchovať čisté veličiny vychádzajúce z priezračnosti materiálu, ktoré obrazne možno nazvať trojrozmerným tichom. „Na Slovensku nebolo, a dosiaľ nie je veľa možností na poznávanie umeleckého skla. Začal som cestovať po Európe a hľadať najmä v Čechách, v Nemecku a vo Francúzsku. Prichádzal som priamo na miesto, kde tento materiál vzniká a vždy ma zaujímal aj toto prostredie. Sklenený materiál sa formuje do rôznych výrobných tvarov určených pre daný komerčný proces. Treba myslieť, napríklad, aj na zloženie, ktoré každému autorovi vyhovuje, od tvrdých sodných skiel až po olovnaté sklá,“ hovorí Miloš

Balgavý a pripomína, že inklinuje k tvrdším sklám, najviac ho však zaujíma optické sklo. Mnohé z jeho diel nájdeme vo výstavnom štúdiu na Františkánskej ulici, ktoré je po dohode prístupné aj kultúrnej verejnosti. „Tradícia výroby skla na Slovensku je dlhá, avšak v polohe úžitkového umenia, fúkaného skla. Ruka v ruke s ním ide dizajn, ktorý táto výroba ponúka. Pracuje sa však s materiálmi, ktoré sa spracovávajú horúcimi technikami,“ hovorí Miloš Balgavý a pripomína, že jeho výtvarný prejav je iný. Aj preto vyhľadáva výstavne aktivity pre sklárskych výtvarníkov skôr v zahraničí. O diela Miloša Balgavého je záujem najmä v krajinách, ktoré majú v tejto oblasti dlhú tradíciu. Preto ich nájdeme v Holandsku, Belgicku, Švajčiarsku, Česku a Fínsku. Zastúpené sú aj v Umeleckopriemyselnom múzeu v Prahe a v zbierkach mnohých slovenských verejných galérií (Liptovský Mikuláš, Dolný Kubín, Bratislava, Trenčín a, samozrejme, Trnava). Súčasťou výstav Miloša Balgavého sú tiež pozoruhodne zvládnuté fotografické obrazy jeho diel od autorky Jany Hojstričovej. ■

(red)

Výstava v západnom krídle pripomína krvavý policajný zásah na kyjevskom Majdane

Majdan 2004/2014 je názov nezvyčajnej výstavy, ktorej vernisáž sa uskutoční 10. februára o 18. hodine v západnom krídle radnice. Ako napovedá názov, organizátori – združenie umelcov BonArt v spolupráci s Mestom Trnavou a pod patronátom Veľvyslanectva Ukrajiny v SR si chcú touto formou pripomenúť spoločne s Trnavčanmi, návštevníkmi mesta a komunitou Ukrajinskej diaspóry západného Slovenska prvé výročie krvavého policajného zásahu proti demonštrantom na kyjevskom Majdane počas Revolúcie dôstojnosti na Ukrajine.

Umelecké dokumentárne fotografie z roku 2004 – obdobia začiatku Oranžovej revolúcie na Ukrajine bude na výstave prezentovať známy trnavský fotograf českej národnosti, podpredseda fotoklubu Iris Jiří Svoboda. Napriek tomu, že ho do Kyjeva v prvých dňoch rodiacej sa Oranžovej revolúcie priviedli pracovné povinnosti a fotografovanie preto nemohlo mať prioritu, podarilo sa mu vytvoriť kolekciu fotografií, ktorá podáva osobitné svedectvo o týchto dejinných udalostiach. Ďalším vystavujúcim autorom je bratislavský kameraman a fotograf Juraj Mravec, rodák z Levíc, ktorý vyštudoval fotografiu na Škole užitočného výtvarníctva Jozefa Vydru a na Vysoké škole múzických umení v Bratislave a je držiteľom ocenenia Czechpressphoto 2014. Na výstave predstaví svoju kolekciu fotografií, ktorá vznikla v roku 2014 na barikádach

Juraj Mravec, z cyklu 24 hodín na barikádach Euromajdanu v Kyjeve

na barikádach kyjevského revolučného Majdanu. Svoje diela budú vystavovať aj slovenský autor Juraj Javor tvoriaci emotívne pôsobiace diela digitálnou technikou a ukrajinskí umelci žijúci v Trnave Oksana Lukomska a Mykola Biloshytsky, ktorý je zároveň au-

torom projektu výstavy Majdan 2004/2014.

Súčasťou podujatia bude spomienkový večer na padlých hrdinov Nebesnej sotni, ktorý sa uskutoční v nedeľu 22. februára o 18. hodine na nádvorí trnavskej radnice. ■

(red)

Fotoklub Iris predstaví svoju novú knihu

Prezentácia novej obrazovej publikácie členov trnavského fotoklubu Iris sa uskutoční v utorok 3. februára o 17. hodine v západnom krídle trnavskej radnice na vernisáži výstavy výberu z fotografií publikovaných v knihe.

Občianske združenie fotoklub Iris vzniklo koncom roku 2009 a minulý rok oslávilo svoju päťročnú existenciu. „Spôsobov ako osláviť toto malé jubileum sa ponúkalo niekoľko, avšak vydať knihu z fotografií svojich členov bolo želanie z ríše snov. Dôvody boli v prvom rade ekonomické. Grafický návrh knihy, jazyková úprava a i vlastná tlač nie sú vôbec lacnou záležitosťou. Ukázalo sa však, že v radoch klubu

sú šikovní ľudia, ktorí okrem svojej vlastnej profesie a fotografovania disponujú aj inými profesionálnymi zručnosťami. Jazykovej korektúry sa zhostila pani Lenka Adamčíková Kostolanská a grafickú úpravu knihy zvládol na výbornú pán Karol Križan. Nemali sme doteraz žiadne skúsenosti s podobnými projektmi, takže sme sa aj trochu obávali, či výsledok splní naše očakávania. V dnešnej dobe ľudia už veľmi

málo archivujú svoje fotografie na papieri. Väčšina z nich končí na pevných diskoch počítačov, USB kľúčoch alebo pamäťových kartách fotoaparátov, tabletov či mobilných telefónov, z ktorých často miznú do digitálneho nenávratna. Práve preto majú dnes fotografie na papieri alebo na plátne hádam ešte väčšiu hodnotu. Ale listovať vlastnou knihou, počúvať šušťanie jej stránok, cítiť vôňu tlačiarenskej

farby bolo pre členov fotoklubu veľkou motiváciou," hovorí predseda fotoklubu Iris Milan Marônek. Kniha Fotoklub IRIS s podtitulom Výber z tvorby členov fotoklubu IRIS na stošestnástich stranách prezentuje výber z tvorby osemnástich členov fotoklubu a dáva okrem fotografií priestor každému z autorov prezradiť čo-to o sebe a o vzťahu k tomuto ušľachtilému koníčku. Zjednocujúcim prvkom knihy aj

výstavy je čierno-biela tonalita fotografií. Naopak, rozdielne sú jednotlivé žánre, ktorým dávajú vo svojej tvorbe členovia fotoklubu Iris prednosť – krajina, reportáž, inscenovaná fotografia, portrét a iné. Výstava fotografií bude otvorená do 26. februára vždy v utorok a vo štvrtok od 10.00 do 12.00 h a od 14.00 do 17.00 h. Občianske združenie Fotoklub IRIS a mesto Trnava vás na podujatie srdečne pozývajú. ■

Jaroslav Lieskovský, foto: Marta Országhová

Sága rodu Charfreitagovcov v bremenárskej kletke

Súrodenci Lomnickí kedysi koketovali so svetom piruet, teraz patria do elitnej kladivárskej skupiny starého kontinentu

Z pohľadu nezainteresovaných čitateľov zrejme ide o tajuplný titulok. A tak sa žiada ozrejmiť nadpis hneď v úvode príspevku. Manželia Eva a Libor Charfreitagovci, nestori trnavskej atletiky, pripravili deň pred Silvestrom už tridsiaty druhý diel súperenia v hode bremenom. Náčinie malo hmotnosť 10,5 kg, rukoväť merala 77 cm. Ich deti s rovnakými krstnými menami sa zase predstavili v súťaže kletke. Syn Libor dosiahol 38,04 m, teda lepší výkon než rok predtým. A to ešte po druhom pokuse odstúpil zo súťaže kvôli bolesti v ramene. Víťaz osemnástich ročníkov pridal do zbierky 2. miesto. Podujatie malo skvelé obsadenie. Tretie prvenstvo si z Trnavy odniesol Marcel Lomnický. V mrazivom počasí bol s výkonnostnou fázónou spokojný, keď bremenom opečiatkoval vzdialenosť 41,93 metra. „Verím, že v novej sezóne mi v kladive konečne padne osemdesiatmetrova hranica“, nahlas vyslovil pranie nitriansky atlét, siedmy kladivár ostatného šampionátu starého kontinentu. Jeho sestra Nikola, ôsma vo finále ME 2014, dokonca viedla v Trnave ešte pred posledným hodom. Súrodenci Lomnickí sa v detstve venovali pod Zborom krasokorčuľovaniu. Silvestrovskú cenu v kategórii žien po ročnej odmlke vyhrala dvojnásobná vicemajsterka Európy a bronzová z MS, no stále skromná Martina Hrašnová. Členka VŠC

Kladivársky štvorlístok z atletického top-tímu pre OH 2016, zľava: Nikola Lomnická, jej brat Marcel Lomnický, Martina Hrašnová a Libor Charfreitag.

Dukla Banská Bystrica poslala bremeno do vzdialenosti 23,53 m. „Ešte nemám v zbierke olympijskú medailu,“ naznačila ďalšie tréningové smerovanie k Riu de Janeiro 2016. Ako inak, chýbať nemohol ani spoluzakladateľ mítingu Ján Malek zo Zavara, aktívny účastník všetkých ročníkov. Vskutku pozoruhodná vernosť tejto originálnej akcii. Extrnavčan Orlík, teraz člen AK Hodonín, prezradil: „Na rodnom liste som Antonín, v občianskom zasa Anton.“ Pred rokom chýbal kvôli komplikovanému zraneniu, keď hrozitánsky vyzerajúca havária na horskom bicykli mu privodila mnohomesačnú maródku. Vystrábil sa z nej. V kategórii mužov od 35 rokov skončil teraz druhý, za slávisťom Romanom Bachratým. Bronzový

stupienok obsadil Jiří Koukal st. (AK Dubnica nad Váhom). „Do Trnavy, medzi atletických kamarátov, chodím rád. S Hrašnovou spolupracujem od mája. Po zúrišskom striebre stoja pred ňou nové výzvy. Najbližšie sa chceme zamerať na augustové majstrovstvá sveta v Pekingu,“ uviedol kladivársky matador. Po súťaži prišla na rad rozlúčková párty so starým rokom. Hlavná rozhodkyňa Eva Charfreitagová navarila kapustnicu, Martina Hrašnová priniesla vlastnoručne upečenú štrúdlu, svoje kuchárske špécie pridal dlhoročný atlét Slávie vo vrhoch a hodoch Roman Obal. A slovenská kladivárska reprezentácia si pospolu zavinšovala, aby jej to lietalo podľa predstáv aj v ďalšej sezóne. ■

Jaroslav Lieskovský, foto: Marta Országhová

Originálne sviatkovanie jadrového fyzika .....

Trnavčan Milan Vago v priesečníku starého a nového roku bol chvíľu ľadový medveď, chvíľu zasa ctiteľ džogingu

Jadrový fyzik Milan Vago má slnko v srdci aj na hlave. Šoumen z partie otužilcov okolo Alexandra Bána je Trnavčanom nemenej známy ako bežec na dlhé trate. Jeho vytrvalostné konto registruje už 153 klasických maratónov. V nedeľu 21. decembra 2014 šantil Vago medzi „bílíma medveďi“ na Trojičnom námestí v improvizovanom bazéne s ľadovou vodou a cez ďalšie sviatočné dni zasa pamätal na rovnako obľúbený džoging. Tradične sa totiž zapojil do Trnavskej bežeckej trilógie. Na Štefana, Nový rok a Troch kráľov sa v slávisťickom areáli obliekol do bežeckého výstroja. Skrátka, v masovej telesnej kultúre už dávnejšie objavil záľubu. Najnovšie mu zaimponovalo systematické otužovanie. Nevie si ho vynachváliť. Preto tento pozitívny druh zdravotnej činnosti odporúča ďalším váhavcom.

Späť však do lokality Na rybníku. K trilógii patril aj pozoruhodný nápad s dobročinným cieľom. Hlavný rozhodca Ondrej Puškár nám prezradil viac: „Štartový vklad pre dospelých bežcov bol symbolické jedno euro. Niektorí účastníci dali i viac, keďže celú sumu zo všetkých troch kôl sme sa rozhodli odovzdať Marošovi Hornákovi. Ide o otca nášho žiackeho atléta. Hlava rodiny po ťažkom úraze v auguste 2012 sa opäť stavia na nohy. Pacient vďaka špeciálnym rehabilitáciám prešiel počas posledného dva a pol roka kus cesty pri návrate do aktívneho života. Vráťane dobrovoľných príspevkov sme na našich krosových pretekoch vyzbierali 945 eur a po pretekoch ich venovali uvedenej rodine. Autorkou tejto šlachetnej myšlienky bola klubová trénerka Petra Švecová.“

Inak, rekordne štartové listiny TBT obsahovali viacero známych športovcov. Napríklad Trenčana Milana Dvorščíka, vicemajstra

Primátor mesta Peter Bročka absolvoval trnavské krosy na Štefana a na Troch kráľov so štartovým číslom 1 a po skončení bežeckého seriálu odovzdal víťazom celej trilógie, Eduardovi Kučkovskému a Romane Komariňanskej, svoje poháre.

sveta v cestnej cyklistike mužov zo Sicílie 1994, alebo domácu Michaela Peškovú, striebornú atlétku z Olympijských hier mládeže 2014 v Číne (beh na 400m cez prekážky). „Vianočných 3,2 km zvládli aj ďalšie dve bežkyne z nášho rodinného tímu, mamka a babička,“ uviedla najlepšia atlétka SR v kategórii mládež z ankety SAZ-u 2014. Mimochodom, jej stará mama Oľga Kobetičová je bývalou prvotriednou futbalistkou Skloplastu Trnava. Nový primátor mesta Trnavy Peter Bročka si zasa bežecy odkrútil prvú a tretiu časť trilógie. Pridali sa k nemu aj poslanci mestského zastupiteľstva Adam Peciar a Šimon Štefunko. Prvý muž radnice po ostatnom dobehu dekoroval svojimi trofejami celkových premiantov, Piešťanca Eduarda Kučkovského a domácu Romanu Komariňanskú (bežala za BMSC). Nemožno nespomenúť jednu celoštátnu originalitu, prepočítanie konečného poradia s pomocou vekových koeficientov. Technickým realizátorom k tomu poslúžili celosvetovo používané tabuľky World Masters Athletics. Do Trnavskej bežeckej trilógie 2014/15 sa zapojilo 674

aktérov rôzneho veku či výkonnosti, hoci po 637 dňoch krátko pred Silvestrom pokryla Trnavu snehová perina. Symbolickým víťazom sa stal aj 70-ročný Trnavčan František Sedláček, ktorý časť trate absolvoval na invalidnom vozíčku. Opäť raz bolo vidieť, že ak sú masové športové akcie dobre zorganizované, obyvatelia Trnavy majú záujem o takéto pohybové kratochvíle. Ba dokonca prišlo i zopár bežcov z Francúzska, Poľska, Rakúska a Švédska. Nuž, keď s kamarátmi Dušanom Slančíkom, Milanom Belkom a Ladislavom Kmečom sme postupne zakladali jednotlivé diely Trnavskej bežeckej trilógie, nenapadlo nás, že s pribúdajúcimi rokmi sa tento seriál stane výkladnou skriňou džogingu v malom Ríme aj širokom okolí.

„O rok hodláme ponechať úvodné a záverečné podujatie sviatočnej trilógie na Sláviu, no prvého januára 2016 by sme radi bežali na zrekonštruovanej pešej zóne historického centra Trnavy, so štartom a cieľom pred mestskou radnicou,“ vyslovil prognózu predseda Atletického klubu AŠK Slávia Michal Matys. ■

Jaroslav Lieskovský, foto: Marta Országhová

Predsilvestrovská futbalová šou sa hrala 25. raz

Putovný pohár primátora mesta Trnavy si z jubilejného ročníka odniesli internacionáli Slováckej Slavie Uherské Hradiště, potlesk aj pre jubilantov Jozefa Štibrányiho, Jaroslava Masrnu a na diaľku pre Dušana Kabáta

Posledná sobota predošlého roku bola vyhradená v mestskej hale na Rybníkovej dvadsiatemu piatemu dejstvu Predsilvestrovej futbalovej šou. Jubilejný turnaj hráčov, minimálne so štyrmi krížikmi na pleciach, sa stal korisťou Slováckej Slavie Uherské Hradiště. Druhý stupienok obsadili domáce legendy, tretí boli Nitrana. „Po získaní dvojhólového náskoku v rozhodujúcom súboji sme sa už videli na víťaznom tróne, no naši moravskí hostia mali lepší finiš. Výsledky v takýchto sviatočných stretnutiach vonkoncom nebývajú prvoradé,“ uviedol na poturnajovom posezení Vladimír Ekhardt. Patril do usporiadateľského štábu, spoločne s Ivanom Kopúnikom, Marekom Ondrejkom a ďalšími kamarátmi od futbalovej lopty. Organizátori pamätali aj na milú udalosť, tradičnú gratuláciu pre futbalové legendy Spartaka. Tentoraz sa pocta ušla útočníkom Jozefovi Štibrányimu (*11.1.1940 vo Vlčkovciach) a Jaroslavovi Masrnovi (*26.5.1949 v Prietřiži). Do Česka putoval vinš Dušanovi Kabátovi (*20.8.1944 v Sereďi), nezabudnuteľnému ľavému krídelníkovi, ktorý na oslavu do Trnavy nemohol pricestovať rodinných dôvodov.

Vizitku Štibrányiho, vicemajstra sveta z Čile 1962, sme priniesli v predošlom vydaní Noviniek z radnice. Dnes si predstavme ďalších dvoch krídelných útočníkov zo slávnej zostavy bílých andeľov. Obaja sa výrazným podielom pričinili o nezabudnuteľnú majstrovskú éru Trnavy. Naľavo hrával päťhviezdičkový Kabát, napravo trojhviezdičkový Masrna. Neobídeme Dušanovu účasť v pamätnom semifinále Pohára európskych majstrov 1969 s amsterdamským Ajaxom (0:3, 2:0), ani jeho 296 štartov na ligovej scéne s päťdesiatimi šiestimi gólovými zásahmi.

Pocta jubilantom pri Predsilvestrovej futbalovej šou 2014, zľava: spoluzakladateľ turnaja Mikuláš Rožňák, 65-ročný Jaroslav Masrna, 75-ročný Jozef Štibrányi a generálny manažér FC Spartak Dušan Keketi

To hlavné, reprezentácia ČSSR. Tejto pocty sa ľavák „Tiger“ dočkal v dvadsiatich štyroch zápasoch (dvakrát skóroval).

„Zmlada som mal pasiu v pohybových aktivitách. Naša generácia bola všestranná. Okrem futbalu som hral basketbal za Myjavu aj sa venoval atletike,“ prezradil Masrna. Stovku zabehol za 10,9 s. Svojou rýchlosťou na pravom krídle často postavil obrancov súpera do úlohy štatistov. Záujem oňho mali viaceré kluby, vrátane Sparty, Slavie a Slovana. „Najlákavejšie podmienky mi dala Dubnica,“ prekvapil. Výnimočný kopaničiarsky talent však dal prednosť Trnave. Veľmi si vážil, že si ho vybral práve Toni-báči Malatinský. Nebyť brutálneho zákroku McFarlanda, anglického obrancu z Derby County, ktorý v odvetě EPM na dlhý čas poslal „Srňku“ pod lekársku opateru, mohol toho dosiahnuť na zelených trávnikoch ešte viac. „Človek nemôže mať v živote všetko,“ povedal nám pri terajšej trnavskej oslave. Ako dodal, vo futbale aj tak toho stihol dosť: A-representácia ČSSR, titul šampióna Európy do 23 rokov (1972), tri majstrovské primáty v drese Trnavy (1971, 1972, 1973), pohárové súťaže (Liga maj-

strov, Pohár víťazov pohárov, Pohár veľtrhových miest, Stredoeurópsky pohár, Československý i Slovenský pohár). Vo federálnej lige nastúpil do 136 duelov s dvadsiatimi tromi gólmi. V jednom zápase fúkol Brnu štyri. Tiež si cení dvojnásobný zisk Čs. pohára (1971, 1975). Na medzinárodnej scéne mu v spartakovskom drese zostali najkrajšie spomienky z konfrontácií s belgickým RSC Anderlecht Brusel a francúzskym Olympique Marseille. Hráčsky dal zbohom vrcholovému futbalu v necelých dvadsiatich ôsmich rokoch. Teraz si užíva dôchodcovské ničnerobenie v Hlbokom, kam sa presťahoval do rodičovského domu z Brezovej pod Bradlom.

Predsilvestrovská futbalová šou je najstarším halovým futbalovým turnajom na Slovensku. Overtúru na palubovke športovej haly sledovalo plné hľadisko v decembri 1990 (zakladatelia M. Rožňák a J. Lieskovský). Prvý ročník bol venovaný sedemdesiatym narodeninám Antona Malatinského. Trnavskú ikonu koženej lopty si vtedy prišli uctiť aj zahraniční internacionáli z Maďarska a Rakúska. V jednom prípade (2013) sa PFŠ výnimočne hrala na štadióne Lokomotívy Trnava. ■

Jaroslav Lieskovský, foto: archív Iľk

Kobetičove stopy v ľadovom zrkadle

Hokejisti Dukly Trnava si odkrútili v 1. SNHL štyri sezóny, najvyššie skončili medzi slovenskou elitou na siedmej pozícii dvanásťčlenného poľa v ročníku 1971/72

Ľubomír Kobetič sa prihlásil na svet 6. marca 1941 v Suchej nad Parnou. Od siedmich rokov mal bydlisko v Leopoldove, kam sa presťahoval spolu s rodičmi. Otec totiž získal prácu v tamojšom liehovare. A keďže do areálu fabriky patrilo aj veľké jazero, s prvými mrazmi prichádzali k slovu korčuľe. „Vtedy trvali poriadne zimy aj tri-štyri mesiace, takže v detstve na hokejové vyšantenie sa bolo nadostač príležitostí. Mama neraz prišla po mňa na saniach, aby úplne zmordovaného a vyzimeného ma odviezla domov,“ vytiahol perličku z detstva. „Ako pätnásťročný som začal obliekať dres mužského tímu Lokomotívy Leopoldov. Našími partnermi v priateľských meraniach síl bývali hokejisti z Križovian, Zavara, Špačiniec, Majcichova, Chtelnice, Cífera i niektorých ďalších obcí,“ pokračoval Ľ. Kobetič. Talentovaného chlapca si všimli funkcionári z neďalekého okresného mesta. Od školského roku 1958/59 študoval v trnavskej strojníckej priemyselke. Tiež hral hokej za mužov Spartaka, ktorých viedol Milan Moravec. Dušou oddielu bol jeho dlhoročný predseda Viliam Blažko. Sezóna 1961/62 ovenčila Trnavčanov víťaznou šerpou v krajských majstrovstvách, lenže nadstavbová časť o postup do 2. ligy ich posadila na striebornú (nie postupovú) priečku, za Červenú hviezdu Banská Bystrica a pred Tatran Prešov. Mimočodom, v zostave Šarišanov exceloval slávny futbalovo-hokejový obojživelník Ladislav Pavlovič.

Ľubo Kobetič po návrate z vojenskej (1965) prvýkrát v histórii trnavského hokeja priviedol dorast do 2. ligy. Ako prezradil pre náš mestský mesačník, od ročníka 1967/68 zasadol na trénerský stolec Dukly Trnava a v ďalšom majstrovskom maratone už jeho

Ľubomír Kobetič (štvrtý zľava) trénersky vychoval v Trnave desiatky mladých hokejistov.

vojenský kolektív postúpil medzi slovenskú špičku. Tamojší armádny celok koučoval v 1. SNHL dve sezóny. V prvom prípade išlo o osemčlennú národnú ligu, v druhom o dvanásťčlennú. Pri tucte mužstiev sa tabuľka rozdelila po polovici súťaže do dvoch výkonnostných skupín. Podľa archívnych záznamov, 1. SNHL sa hrala v období 1963 – 1993 za účasti 28 celkov. Žlto-červená VTJ z malého Ríma obsadila v historickej tabuľke 20. miesto, keď v elitnej slovenskej lige (jeseň 1969 – predjarie 1973) si odkrútila dovedna 124 zápasov s bilanciou 43 víťazstiev, 14 remíz, 67 prehíer a so skóre 425:508 gólov (rovných 100 bodov). Najvyššie medzi dvanástimi oddielmi bola trnavská Dukla ôsma (1970/71) a siedma (o rok neskôr). Po Kobetičovi prevzal post lodivoda Ivan Jariabka. Zastaraná technológia umelej ľadovej plochy v Trnave však prinášala časté problémy. Bolo teda iba otázkou času, kedy nad dosluhujúcim zimným štadiónom sa rozklingá umieračik. Taký okamih nastal koncom zimy sedemdesiateho tretieho.

Po prevelení Dukly do iného mesta sa Kobetič trénersky aj hráčsky

upísal na trnavskom ľade prvej mládežníckej telovýchovnej jednote v ČSSR. „Išlo o bývalých hokejistov Spartaka, ktorých po zrušení mužského i dorasteneckého kádra privinula do svojich radov aktívna TJ SZM Fortuna,“ vysvetlil. Otvorenie nového zimného štadióna v Trnave mu dalo impulz, aby sa opäť chopil trénerského žezla. Výchova hokejových talentov, počnúc šiestakmi a končiac juniormi, ho opantala na dlhý čas. Letokruhy na telovýchovnom strome jeho života sú nahusto. Okrem ľadu mal blízko aj k letectvu, nových adeptov priučal kumštu na vetroňoch. Športovým záľubám sa venoval popri svojej hlavnej profesii, pedagogickej dráhe. V susednej Podranke učiteľoval tridsaťosem rokov. Síce kantorský formoval žiakov z matematiky a fyziky, no každú voľnú chvíľu venoval v ZDŠ-ke organizovaniu telovýchovných či turistických aktivít. Začiatkom jesene 2011 uviedli Ľubomíra Kobetiča do Siene slávy trnavského hokeja. Poctu prevzal z rúk prezidenta SZLH Igora Nemečka. Po zásluže. Veď jeho výrazný zástoj sa dodnes zrkadlí najmä v bohatých análoch trnavského hokeja. ■

Jaroslav Lieskovský, foto: Ivan Kopčáni

Cyklokrosové majstrovstvá Slovenska v Trnave premiérové

Hlavný titul obhájil Martin Haring z Banskej Bystrice, medzi mladšími sa nestratili ani talenty usporiadajúceho CK Olympik

História cyklistiky v našom starobyľom meste je bohatá, vyše stodvadsaťročná. No prvý raz až uprostred decembra 2014 k nám pricestovali tereníari s túžbou súperiť o majstrovské dresy. Vrcholný národný šampionát v cyklokrose videli diváci v lokalite Na rybníku zásluhou CK Olympik. „Počasie nám teraz svojou vrchovatou mierou odčinilo dlho nevídanú, priam výstavnú nepriazeň spred roka,“ výstižne pomenoval ideálne poveternostné podmienky počas ostatných M-SR prvý muž usporiadateľského štábu Bohuslav Kujovič.

Nezainteresovaným pripomenieme, že rok predtým pri jednom z kôl tamojšieho Slovenského pohára sa varíže nad Trnavou poženili všetci čerti, taká macošská kucapaca vtedy prišla nad mesto.

Terajší rozpis ponúkol divákovi kompletný program, vrátane náborových pretekov žiactva aj veteránskych kategórií. Na rýchľom, technicky zaujímavom okruhu vyhral súperenie elitných mužov na 60 minút obhajca

prvenstva Martin Haring z CK Banská Bystrica. Reprezentant z mesta pod Urpínom obdivuhodne absolvoval takmer celú trať v sólovom úniku a pred strieborným v absolútnom poradí, Ondrejom Glajzom mladším (Stevens Znojmo), mal 80-sekundový náskok. Člen chýrnej cyklokrosovej dynastie Glajzovcov súčasne získal národný titul v kategórii do 23 rokov.

Vedno s prezidentom Slovenského zväzu cyklistiky Petrom Privarom dekoroval majstrov SR primátor mesta Trnavy Peter Bročka, za asistencie člena mestskej rady Adama Peciara. Podľa informácie, ktorú nám poskytla hovorkyňa usporiadateľského klubu Katarína Ďurková, z domácich cyklokrosárov skončili dvaja na piatych miestach, kadet Martin Chren a žiak Filip Cák. V absolútnom poradí Slovenského pohára patrila Chrenovi strieborná priečka. CK Olympik Trnava obsadil v celoštátnom cyklokrosovom rebríčku šiestu pozíciu. ■

Decembrové vyvrcholenie cyklokrosovej sezóny v Trnave prinieslo nejednu dramatickú okamih.

Šport v skratke .....

Pretože Novinky z radnice vychádzajú v novom roku prvý raz, do tohto čísla sme zaradili aj skladačku o priebehu ďalších turnajových či súťažných zápolení v Trnave počas zimných sviatkov.

■ **DŽOGING** - Kaleidoskop výsledkov zo sviatočných športovísk nemôže obísť chýrny Beh priateľstva, považovaný za zrod džogingu v Trnave. Riaditeľského žezla sa aj teraz chopil spoluzakladateľ pretekov Ján Szabo, ktorý 15.12.1970 stál pri zrode podujatia vedno s J. Lieskovským. Hlavné kategórie 44. ročníka boli v réžii úspešnej dvojice Lukáš Záhorec z domácej Slávie – Romana Komarňanská z BMSC Bratislava. Medaily a víťazné trofeje im odovzdal podpredseda Slovenského atletického zväzu Vladimír Gubrický. Slávistický kros na 6,3 km zdolal aj primátor mesta Trnavy Peter Bročka, spolu s členmi mestskej rady Adamom Peciárom a Tiborom Pekarčíkom. Rozhodcovský štáb viedol 81-ročný nestor Karol Duffek. Prívlastok najstaršieho vytrvalca pripadol 77-ročnému Pavlovi Seleckému (Klub dôchodcov Trnava). Azda najväčší potlesk patrilo trénerke mladých slávistických atlétov a stále aktívnej bežkyňi Ľudmile Hlaváčkovej z domáceho klubu. Táto nepoddajná vytrvalkyňa totiž vyhrala kategóriu žien ešte v spomínanej ouvertúre Behu priateľstva, vtedy v okolí sídliska Prednádražie.

Jaroslav Lieskovský, foto: Marta Országhová

Vlasto a Jozef sú už spolu vo futbalovom nebi

Ponesie ďalší ročník futbalového memoriálu ligových mužstiev v trnavskej hale spoločný názov oboch švagrov?

V Spartaku toho preskákali veľa. Na hráčskom aj trénerskom poli. Švagrovia Vlastimil Opálek a Jozef „Didi“ Dian. Najskôr, začiatkom októbra 1995, prišla krutá zvesť o úmrtí bývalého brankára Trnavy. A jeho príbuzný, s prezývkou po slávnom brazílskom futbalistovi, nás navždy opustil v lanskom novembri, ako 58-ročný, už po uzávierke vtedajších Noviniek radnice. Pre pohodových, kamarátskych chalanov si smrť prišla priskoro. Ako športový žurnalista som mal k obom futbalistom veľmi blízko. Keď Vlastovi, viac rokov môjmu susedovi z vedľajšieho vchodu v činžiaku na trnavskom Zátvore, iba v tridsiatom šiestom roku života sa pred očami zacerila zubatá s kosou, na jeho počesť sme v decembri 1996 založili s Jožkom Dianom spomienkový memoriál v halovom futbale ligových mužstiev. Úvodné tri roční-

Vlasto Opálek, dlhoročný kapitán a neskôr tréner brankárov v prviligovom kádri FC Spartak.

Jožko Dian, riaditeľ Opálkovho memoriálu v halovom futbale, pri odovzdávaní víťaznej ceny.

■ **KARATE** - Vianočný turnaj sa konal 33. raz. Jeho zakladateľ Tibor Mikuš vo svojom príhovore privítal doteraz najviac karatistov, vrátane 394 účastníkov mládežníckych majstrovstiev SR. Tí sa kvalifikovali na vrchol sezóny z regionálnych kôl. Jedenásťhodinový program na šiestich tatami technicky realizoval osemdesiatčlenný štáb pod vedením Renáty Gašparovičovej a Borisa Zvolenského z KK Slovsport. Najviac medailí v kimonách jednotlivcov (dorast, kadeti, juniori) získal Farmex Nitra (5 zlatých, dve strieborné, tri bronzové), na druhej priečke skončil CMK Banská Bystrica (4 – 3 – 4), na tretej ŠŠK Tupolevova Bratislava (4 – 2 – 4). Uvedený nitriansky klub bol najlepší i pri bilancii celoštátneho šampionátu družstiev v kumite a kata (3 – 0 – 1). Trojčlenné zostavy mužov súperili v športovom zápase kumite. Víťaznú trofej obhájil reprezentačný výber Slovenska, strieborný bol domáci Karate klub Slovsport, tretí skončili hostia z Maďarska.

■ **NOHEJBAL** - Trnavský smeč 2014 v kráľovskej kategórii trojíc, organizovaný NK Slávia Trnava na čele s Petrom Hlinkom a nestorom Mikulášom Hanzlíkom (šampión Slovenska z júna 1978), prilákal do mestskej športovej haly kvalitnú účasť. Nechýbali ani majstri sveta Ján Brutovský, Richard Makara a Marek Novosad. Zároveň sa šiesty raz hral Memoriál Róberta Zwiržinu st., zakladateľa tohto koncoročného podujatia. Najmä záverečné zápasy mali vysokú úroveň. Poradie

ky finančne zasponzoroval mestský magistrát. Od štvrtej kapitoly už hlavnú turnajovú fáchu okolo Opáľkovho memoriálu si zobral na plecía Jozef. Obdivuhodne ťahal manažérsku káru až do tejto zimy. Po tragédii, ktorá sa udiala v telocvični cez tréningový večer spartakovských internacionálov, koncoročný turnaj ligistov prvý raz pauzoval. Verme, že iba do decembra 2015. A akiste by stálo za úvahu, či nezorganizovať ďalší ročník už pod názvom Memoriál Vlasta Opáľka a Jozefa Diana. Na prvotigovej scéne sa v ich podaní azda najvýraznejšie vryl

do pamätí futbalových priaznivcov prvotigový šláger Bohemiansu a Spartaka z 19. júna 1985. Závorečné kolo malo dekorovať pražských klokanov majstrovským titulom. Domácomu celku totiž k zisku víťaznej trofeje stačila remíza s Trnavou. Lenže na štadióne vo vršovickom Dolíčku sa udiala nevídaná vec. Hostia získali súperov skalp, keď jediný gól dosiahol Dian po Opáľkovom dlhom výkope. Švagrovia teda v ten deň podčiarkli kvalitný výkon nepoddaných bílých anjelov a domácim namiesto oslavy federálneho prímatu zostali iba oči pre plač. ■

na čelných priečkach: 1. DPMK Košice, 2. Považany, 3. NK Hlohovec, 4. Orlová (ČR). Obhajcovia prvenstva z východoslovenskej metropoly uspeli vo finále nad nohejbalistami z Považian (okres Nové Mesto n. V.) 2:0, po setoch 10:8, 10:4. V súboji o bronzový stupienok mali navrch Hlohovčania. Nad severomoravskými partnermi zvíťazili 2:0 (10:5, 10:7). Devätnásteho ročníka sa zúčastnilo osemnásť družstiev.

(lies)

GK

Hrajte kráľovskú hru s Novinkami z radnice

Záver šachovej partie: Kleman - Plachetka Tirnavia 2011

Odpoveď na otázku, kto bol prvým šachovým skladateľom na Slovensku, sme už riešili v 6. čísle Noviniek z radnice r. 2011. V r. 1950 udelila Medzinárodná šachová federácia FIDE titul medzinárodného šachového veľmajstra v praktickom šachu (IGM alebo GM) 26. šachistom, ktorí v tej dobe alebo minulosti patrili ku svetovej špičke. Ale kto bol prvým slovenským šachovým veľmajstrom? Aj táto otázka už bola zodpovedaná. Stal sa ním Ján Plachetka z Trnavy. Narodil sa 18. februára 1945 v Trenčíne. Úspešne sa zúčastnil viacerých šachových turnajov: Delil sa o prvé miesto v Polanici - Zdrój (1975), Štrasburgu (1985); zvíťazil v Rzesówe (1972), Rim. Sobote (1975), Novom Sade (1976), Vinkovci (1977), Sofii a Trnave (1979), Metach (1986). Z majstrovstiev Československa má jednu striebornú (1992) a dve bronzové medaily (1973 a 1978); je dvojnásobným majstrom Slovenska (1975 a 1993). Na šachových olympiádach reprezentoval päťkrát Československo (1974, 1980, 1982, 1984, 1986) a dvakrát Slovensko (1994 a 2002). Spolu

Postavenie po 48. - D×e3 (7 - 6)

s V. Hortom, J. Ambrožom, V. Jansom, J. Smejkalom a I. Ftáčnikom bol členom družstva, ktoré na šachovej olympiáde r. 1982 na olympiáde v Lucerne skončilo na druhom mieste. Významne sa

podieľal na zisku striebra, keď na poste druhého náhradníka výsledkom 6 bodov z ôsmich partíí obsadil štvrté miesto. Titul medzinárodného majstra mu bol udelený r. 1973 a medzinárod-

ného veľmajstra r. 1978. V sedemdesiatych rokoch minulého storočia dvanásť rokov pracoval v Košiciach vo VSŽ, kde aj hrával šach tri roky v extralige. Od r. 1982 hral za Lokomotívu Trnava. Na seniorských šampionátoch tiež dosiahol zaujímavé výsledky. Je aj úspešným šachovým trénerom. Jeho najznámejšou zverenkyňou bola Regína Pokorná. Obdivoval jej výdrž a cieľavedomosť za šachovnicou. Často pôsobil ako kapitán alebo tréner reprezentačných tímov žien alebo juniorov. V r. 1993/97 trénoval reprezentantov Tuniska. Minulý rok hral v tíme seniorov na majstrovstvách Európy a pôsobil ako nehrajúci kapitán v mužskom tíme na Šachovej olympiáde v Nórsku. Odohral aj dva turnaje v „Šachovom vlaku“, ktorý býva každoročne vypravovaný na jeseň z Prahy. Je spoluautorom publikácie o šachových olympiádach: „Šachové olympiády“ (Šport, Bratislava 1984). Pri príležitosti jeho 70. narodenín Jankovi želáme pevné zdravie a nech mu šachová hra prináša radosť a vzrušenie ešte veľa rokov! Na ukážku jeho šachového majstrovstva prinášame partiu zo 7. kola šachového festivalu „Tirna-

via 2011“ hraného ako 13. ročník Memoriálu Richarda Rétiho, kde v bojovnej partii po obojstranných chybách biely urobil hrubú chybu v 49. ťahu, ktorá rozhodla o výsledku: 49.Sd4?? Df3 50.Kh2 g5 51.Vd6 h4 52.Ve6+ Kd8 53.Sf6+ Kc8 54.Ve8+ Kc7 55.Je6+ Kd6 56.gxh4 g4 57.Jg5 Df2+ 58.Kh1 g3 59.Se5+ Kd7 a biely sa vzdal. Čitateľom nechávame na domácu analýzu, ako mal biely správne hrať v 49. ťahu?

Riešenie skladby č. 25 (Kolárík): 1.Jc3! Dxd4 (1. - Vxc3 2.Vaf1 Kh6 3.Vxf7 Vh8 4.Ve7 Vc2 5.Vff7 Dxd4 6.a7 +-, 2. - Dxd4 3.Vxf7+ Vxf7 4.Vxf7+ Kg8 5.Vf1 Dc5 6.a7 +-) 2.Vaf1 (2.Vxf7+? Vxf7 3.Dxc8 e2 4.Jxe2 Dxa1+ 5.Kh2 Va7 6.De6 Dxa6 7.Dxd5 Df6 8.Dd4 Ve7 9.Dxf6+ Kxf6 -+) 2. - Dxc3 (2. - Vxc3 3.Vxf7+ Vxf7 4.Vxf7+ Kg8 5.Vf1 Dc5 6.a7 +-) 3.Vxf7+ Vxf7 4.Vxf7+! (4.Dxf7+? Kh6 5.Df4+ Kg7 6.Df7+ Kh6 7.Df4+ Kg7 8.Df7+ s pozíciou remízou opakovaním ťahov, 5. - Kh5? 6.g4+ Kh4 7.g5+ Kxh3 8.Vf3 mat.) 4. - Kg8 (4. - Kh8 5.Vxh7+ Kg8 6.Df7 mat; 4. - Kh6 5.Vxh7+ Kg5 6.Dxd5+ Kf4 7.Vf7+ Df6 8.Vxf6+ Kg3 9.Dg5 mat, 6. - Kf6 7.Vf7 mat) 5.Vg7+ Dxc8

6.Dxc8+ a biely vyhrá (6. - Kf7 7.Dc7+ Kf6 8.Dxc8+ Kxc7 9.Kg1 d4 10.a7 +-).
1. - Vxc3 2.Vaf1 e2 3.Vxf7+ Vxf7 4.Dxf7+! (4.Vxf7+? Kg8 5.Vg7+ Kh8 6.Vxh7+ Dxc8 7.Db8+ Kg7 8.a7 e1D+ 9.Kh2 Dxc8+ 10.gxh3 Vc2 mat) 4. - Kh6 5.Df8+ Kh5 (5. - Kg5 6.Df6+ Kh5 7.g4+ Kh6 8.Df4+ Kg7 9.Df8 mat) 6.g4+ Kg5 7.Df4 mat.
Nevychádza pokus: 1.Vxf7+? Vxf7 2.Dxc8 Vf1+ 3.Kh2 Df4+ 4.g3 Df2 mat (2.Jd2 exd2 3.Dxc8 De1+ 4.Vxe1 dxe1D+ 5.Kh2 Vf1 +-).
Šachová štúdia vznikla zo skutočne hranej partie. Pozornosť riešiteľa okrem „otráveného“ jazdca, ktorého čierny berie jedenkrát dámou a druhýkrát vežou, upúta recipročná zámena štvrtých ťahov bieleho v hlavných variantoch po: 1. - Dxd4 (4.Vxf7+) a 1. - Vxc3 (4.Dxf7+). Prísnemu kompozičnému rozhodcovi môže prekážať veľká obojstranná výmena figur. Praktického šachistu takýto „detail“ nebude však vôbec trápiť. Bola to už piata originálna skladba v našej rubrike a jej poradové číslo 25 symbolizovalo ukončených dvadsať päť rokov existencie Noviniek z radnice. ■

ZÁPADOSLOVENSKÉ MÚZEUM

KLARISKÝ KLÁŠTOR
Múzejné námestie 3, 033/5512913, 033/5512 911,
www.zsmuzeum.sk

EXPOZÍCIE .....
Archeológia, Gotická Trnava, Dejiny Trnavy, Umelecké remeslo v Číne a Japonsku, Kampanologická expozícia, Oratórium, Ľudová hrnčičina, Ľudový odev západného Slovenska, Príroda Malých Karpát, Krása zašlých čias, Štefan Cyril Parrák – pocta kráľovi zberateľov, Sakrálné pamiatky

VÝSTAVY

■ **5. februára o 17.00 h**
VILMA HOLICKÁ: OZVENA
Vernisáž výstavy obrazov neprofesionálnej autorky, ktorá sa venuje poézii a maľovaniu. Výstava potrvá do 9. marca 2015
■ **VÝSTAVA 60 ROKOV ZÁPADOSLOVENSKÉHO MÚZEA V TRNAVE**
predĺžená do 1. marca 2015
■ **MINERÁLY SLOVENSKA A ČIECH**
do 22. februára 2015
■ **ZBERATEĽSTVO, ZBERATELIA, ZBIERKY**
výstava zo zbierok ZsM do 13. 4. 2015

■ **ŽIVOT KLARISIEK V TRNAVE**
do 31. 12. 2015

■ **ZBIERKOVÝ PREDMET MESIACA**

Mikuláš Telegdi – tlačiar, 480. výročie narodenia

DOM HUDBY M. SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO .....

Ul. M. Schneidera Trnavského 5
Zimná sezóna – do 31. marca.
Prosíme, ohlasujte návštevy cez pracovné dni u lektorov v hlavnej budove na tel. č. 033/ 5512 913

EXPOZÍCIE .....

Pamätná izba Mikuláša Schneidera Trnavského, Dejiny Cirkevného hudobného spolku, Dvorana slávy dobra

VÝSTAVY .....

■ **HISTÓRIA POPULÁRNEJ HUDBY V TRNAVE DO R. 1989** do 20. 4. 2015

■ **POZNÁTE HUDBNÉ NÁSTROJE?**

Výstava zo zbierok ZsM sprístupnená od 6. mája

Výstava potrvá do 20. 4. 2015

■ **MÚZEUM KNIŽNEJ KULTÚRY – OLÁHOV SEMINÁR** .....

Námestie sv. Mikuláša 10

Zimná sezóna – do 31. marca.

Prosíme, ohlasujte návštevy cez pracovné dni u lektorov v hlavnej budove na tel.č. 033/ 5512 913

■ **WILLIAM SCHIFFER**

Život a dielo sochára a medailéra

■ **SLOVÁCI, PÍŠTE PO SLOVENSKY!**

Výstava k 250. výročiu narodenia A. Bernoláka – do 31. 12. 2015

■ **KNIŽNÁ KULTÚRA**

NA ZNÁMKACH – filatelie zo zbierky Severína Zrubca

Výstava potrvá do 31. 5. 2015

Západoslovenské múzeum, Galéria Jána Koniarka, Divadlo Jána Palárika a Knižnica Juraja Fándlyho sú v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja

GALÉRIA JÁNA KONIARKA

tel.: +421 33 55 11 659

info@gjk.sk, www.gjk.sk

■ Synagóga – Centrum súčasného umenia

■ **Jana Hýbalová Ovšáková: ZIMOMRIAVKY**

výber z tvorby 2000 – 2015

Kurátorka: PhDr. Dagmar Srnenská, PhD.

Kopplova vila, do 1. 3. 2015

■ **JÁN KONIAREK (1878 – 1952)**

Zakladateľ moderného slovenského sochárstva – stála expozícia sochárskej tvorby

■ **KLENOTY DOMOVA** – slovenské klasické umenie

20. storočia

AKCIE / AKTIVITY .....

■ **25. februára o 19.30 h** v Synagóge – Centre súčasného umenia

PechaKucha Night vol. 14

■ **ART Laboratórium 2015**

Tvorivé dielne a výtvarná tvorba nielen k aktuálnym výstavám pre MŠ, ZŠ, SŠ (podľa záujmu škôl)

KNIŽNICA J. FÁNDLYHO

■ **4. februára o 16.00 h** v čítárni

KRONIKA KOMIKA alebo **SKÔR, NEŽ SA ZDVIHNE OPONA**

Fórum humoristov a nestor slovenského humoru Stanislav Šteпка. Ďalším hosťom bude Ladislav Hubáček, manažér a herec Radošinského naivného divadla. Scenár a moderovanie: Mikuláš Jarábek

■ **12. februára o 17.00 h** v čítárni

TEČ, VÍNEČKO, TEČ!

Prezentácia knižnej novinky Titusa Holiča. V rámci cyklu Trnavské kontexty

■ **19. februára o 17.00 h** v čítárni

KÝM MI EŠTE PAMÄŤ SLUŽI

– Fórum humoristov predstavuje najnovšiu knihu Ladislava Szalaya. Scenár a moderovanie: Mikuláš Jarábek

■ **24. februára o 14.00 h** v oddelení pre deti

KINO PRE NEVIDIACICH A SLABOZRÁKÝCH

Premietanie filmu s audiokomentárom. Spoluorganizuje: Slovenská knižnica pre nevidiacich M. Hrebendu v Levoči. Vstup len pre nevidiacich a slabozrakých

■ **JOHANN SEBASTIÁN BACH (1685 – 1750)**

Hudobno-slovné pásmo k 330. výročiu narodenia hudobného skladateľa

■ **FAŠIANGY – TRADÍCIE A ZVYKY NÁŠHO LUDU**

Hudobno-slovné pásmo pre deti v hudobnom oddelení,

Ul. M. Schneidera Trnavského 5. Zaujímavosť o kolektívnu návštevu si môžu dohodnúť termín osobne v hudobnom oddelení, telefonicky (033/ 55 11 590) alebo e-mailom (hudobne_oddelenie@kniznicatrnavas.sk)

■ **PIATKY PRE DETI**

13. februára VALENTÍNKY PRE NAJMILŠÍCH

20. februára **KUFOR PLNÝ VEDOMOSTÍ**

27. februára **VEDOMOSTNÝ MILIONÁR**

Začiatok vždy o 15.00 h v oddelení pre deti

DIVADLO JÁNA PALÁRIKA

VEĽKÁ SÁLA .....

■ **3. 2. utorok 19.00 TRI LETUŠKY V PARÍŽI**

■ **4. 2. streda 10.00 TRAJA TUČNIACI**

■ **5. 2. štvrtok 19.00 HERCI SÚ UNAVENÍ**

■ **6. 2. piatok 19.00 ZMIERENIE alebo DOBRODRUŽSTVO PRI**

OBŽINKOCH

■ **8. 2. nedeľa 16.00 Zlatý kľúčik**

■ **9. 2. pondelok 19.00 OPICA A ŽENÍCH**

■ **10. 2. utorok 10.00 MEŠTIAK ŠLACHTICOM**

■ **11. 2. streda 19.00 VŠETKO O MUŽOCH**

■ **15. 2. nedeľa 16.00 TRI PRASIATKA**

■ **16. 2. pondelok 19.00 MANDRAGORA**

■ **17. 2. utorok 19.00 Alexander Nikolajevič**

Ostrovskij: LES, Slovenské komorné divadlo Martin

■ **18. 2. streda 19.00 KAMENNÝ CHODNÍČEK**

■ **27. 2. piatok 10.00 Peter Kováčik: BOŽÍ VTÁK** – verejná generálka

19.00 Peter Kováčik: BOŽÍ VTÁK – predpremiéra

■ **28. 2. sobota 19.00 Peter**

Kováčik: BOŽÍ VTÁK – PREMIÉRA ŠTÚDIO .....

■ **10. 2. utorok 19.00 BÁBKA**
11. 2. streda 10.00 JAZYKOVÁ RÍŠA

■ **19. 2. štvrtok 19.00 VOLAKEDY A DNES**

■ **22. 2. nedeľa 16.00 LOMIDREVO**, Divadlo na hojdačke, Žilina

■ **26. 2. štvrtok 19.00 TRNAVSKÁ SKUPINA alebo VISELI SME ZA NOHU Z KOLOTOČA**

.....
 Západoslovenské múzeum, Galéria Jána Koniarka, Divadlo Jána Palárika a knižnica Juraja Fándlyho sú v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja

TRNAVSKÉ MATERSKÉ CENTRUM

■ **2. 2. o 9.30 a 10.30 h MONTESSORI DIELNIČKY**

10.30 h SPIEVANKY hudobné stretnutie pre najmenších
 17.00 h ANGLIČTINA PRE MAMY – mierne pokročilí

■ **3. 2. o 9.00 h HUDOBNÁ ŠKOLA YAMAHA** pre deti do 18 mes.
10.00 a 11.00 h PRVÉ KRÔČIKY K HUDBE

17.00 h CVIČENIE PO PÔRODE – pravidelne každý utorok

18.00 h CVIČENIE PRE ŽENY – vlastnou váhou pri hudbe
 19.00 h CVIČENIE PRE TEHOTNÉ

■ **4. 2. o 8.30 h GITAROVÝ KRÚŽOK** pre mamy
 9.00 a 10.00 h CVIČENIE NA FITLOPTÁCH pre matky s deťmi
 ■ **5. 2. o 10.00 h VESELÁ GITARA** – anglický krúžok pre najmenších s lkou Kraicovou – 1. stretnutie

18.15 h CVIČENIE PRE ŽENY – vlastnou váhou pri hudbe

■ **9. 2. o 9.30 a 10.30 h MONTESSORI DIELNIČKY**
 17.00 h ANGLIČTINA PRE MAMY – mierne pokročilí

■ **10. 2. o 9.00 h HUDOBNÁ ŠKOLA YAMAHA** pre deti do 18 mes.

10.00 a 11.00 h PRVÉ KRÔČIKY K HUDBE

19.00 h CVIČENIE PRE TEHOTNÉ

11. 2. 8.30 h GITAROVÝ KRÚŽOK pre mamy

9.00 a 10.00 h CVIČENIE NA FITLOPTÁCH pre matky s deťmi
 16.00 h KARNEVAL – rodinné podujatie plné zábavy, tanca, súťaží a odmien, zabávač
 Vladimír Zetek – herec, vstup len na vopred zakúpené lístky v maskách, vstupenky v predpredaji

■ **12. 2. o 10.00 h VESELÁ GITARA** – anglický krúžok pre najmenších s lkou Kraicovou
 18.15 h CVIČENIE PRE ŽENY vlastnou váhou pri hudbe

■ **16. 2. o 9.30 a 10.30 h MONTESSORI DIELNIČKY**
 10.30 h SPIEVANKY – stretnutie pri gitare pre najmenších
 17.00 h ANGLIČTINA PRE MAMY – mierne pokročilí

■ **17. 2. o 9.00 h HUDOBNÁ ŠKOLA YAMAHA** pre deti do 18 mes.

10.00 a 11.00 h PRVÉ KRÔČIKY K HUDBE
 19.00 h CVIČENIE PRE TEHOTNÉ

■ **18. 2. o 8.30 h GITAROVÝ KRÚŽOK** pre mamy
 9.00 a 10.00 h CVIČENIE NA FITLOPTÁCH pre matky s deťmi
 10.00 h OZDÔBKY – tvoríme zo zažehľovacích korálikov

■ **19. 2. o 10.00 h VESELÁ GITARA** – anglický krúžok pre najmenších s lkou Kraicovou
 18.15 h CVIČENIE PRE ŽENY vlastnou váhou pri hudbe

■ **20. 2. o 10.00 h HOVORIŤ, ABY POČÚVALO: POČÚVAŤ, ABY HOVORILO**, prednáška s besedou o sile slova a vzájomnej komunikácii, hosť Mgr. Blanka Krajčovičová – špeciálna pedagogička

■ **23. 2. o 9.30 a 10.30 h MONTESSORI DIELNIČKY**
 ■ **24. 2. o 9.00 h HUDOBNÁ ŠKOLA YAMAHA** pre deti do 18 mes.

10.00 a 11.00 h PRVÉ KRÔČIKY K HUDBE
19.00 h CVIČENIE PRE TEHOTNÉ

■ **25. 2. o 8.30 h GITAROVÝ KRÚŽOK** pre mamy

9.00 a 10.00 h CVIČENIE NA FITLOPTÁCH pre matky s deťmi
17.00 h KURZ VIAZANIA NOVORODENCOV – prečo nosiť, ukážky nosenia, základné uviazanie

■ **26. 2. o 10.00 h VESELÁ GITARA** – anglický krúžok pre najmenších s lkou Kraicovou
18.15 h CVIČENIE PRE ŽENY vlastnou váhou pri hudbe
 ■ **27. 2. o 10.00 h VYHORENIE NA MATERSKEJ** – fáma alebo realita – prednáška – Mgr. Silvia Sedliaková, psychologička

ŠPORT

■ **3. februára o 17.00 h v hlavnej aréne mestského zimného štadióna ĽADOVÝ HOKEJ**, 1. liga: HK Gladiators – MHK 32 Liptovský Mikuláš, záverečný domáci zápas Trnavčanov v základnej časti

■ **7. – 15. februára v hale TC Empire TENISOVÝ TURNAJ ŽIEN**, medzinárodné podujatie s dotáciou 10.000 USD
 ■ **21. a 22. februára o 11.00 h (sobota) a 12.00 h (nedeľa) BASKETBAL MUŽOV**, nadstavbová časť 1. ligy o postup do extraligy: Slávia Trnava – Košice (mestská športová hala), Trnava – Lučenec (hala Slávia)

ZDRAVÉ MESTO

■ **3. februára od 8.00 do 10.30 h na radnici DARUJME KRV**
 Národná transfúzna služba Slovenskej republiky v Trnave v spolupráci s Mestom Trnavou opäť organizujú odber krvi. Všetci, ktorí majú záujem

pomôcť, sú vítaní. Ak vám tento termín nevyhovuje a krv by ste radi darovali, môžete tak urobiť aj v Národnej transfúznej službe SR v Trnave na Ulici Andreja Žarnova 11

KALOKAGATIA

- **3. februára o 8.00 h v Mestskej športovej hale FUTSAL** – okresné kolo stredných škôl (chlapci)
- **4. februára o 8.00 h v Mestskej športovej hale FUTSAL** – okresné kolo stredných škôl (dievčatá)
- **5. februára o 8.00 h na Gymn. J. Hollého STOLNÝ TENIS** – okresné kolo stredných škôl (chlapci)
- **6. februára o 8.00 h na Gymn. J. Hollého STOLNÝ TENIS** – okresné kolo stredných škôl (dievčatá)
- **10. februára o 9.00 h na Streleckej 1 ŠALIANSKY MAŤKO** – súťaž žiakov základných škôl v prednese slovenskej povesti
- **15. februára o 15.00 h na Streleckej 1 DETSKÝ KARNEVAL**
- **17. februára o 8.00 h na ZŠ Spartakovská STOLNÝ TENIS** – okresné kolo základných škôl (chlapci)
- **18. februára o 8.00 h na ZŠ Spartakovská STOLNÝ TENIS** – okresné kolo základných škôl (dievčatá)
- **24. februára o 8.00 h v Mestskej športovej hale FUTSAL** – krajské kolo stredných škôl
- **25. februára o 8.00 h v Mestskej športovej hale BASKETBAL** – okresné kolo základných škôl
- **25. februára o 8.00 h na Streleckej 1 TRNAVSKÝ ŠACHOVÝ REBRÍČEK** stredných škôl
- **26. februára o 8.00 h na Streleckej 1**

TRNAVSKÝ ŠACHOVÝ REBRÍČEK základných škôl
■ 26. februára o 8.00 h v Mestskej športovej hale BSASKETBAL – okresné kolo stredných škôl

KINO HVIEZDA

- 1. 2. o 20.00 ŽENA V ČIER-NOM 2: ANJEL SMRTI
- 2. 2. o 15.30 SNEHOVÁ KRÁĽOVNÁ 2D
17.30 CHARLIE MORTDECAI
19.40 ŽENA V ČIER-NOM 2: ANJEL SMRTI
- **3. 2. FILMOVÝ KLUB NAOKO**
18.00 VEĽKOLEPÉ MÚZEUM
20.00 FÍZLI
- 4. 2. 17.30 CHARLIE MORTDECAI
19.40 KÓD ENIGMY
- 5. 2. 17.30 JUPITER NA VZOSTUPE 3D – slovenská premiéra
19.30 NEZLOMNÝ – slovenská premiéra
- 6. 2. 16.00 SPONGEBOB VO FILME: HUBA NA SUCHU – 3D
17.45 JUPITER NA VZOSTUPE – 2D
20.00 NEZLOMNÝ
- 7. 2. 15.30 SPONGEBOB VO FILME: HUBA NA SUCHU – 2D
17.30 NEZLOMNÝ
20.00 JUPITER NA VZOSTUPE – 2D
- 8. 2. 13.30 SPONGEBOB VO FILME: HUBA NA SUCHU – 3D
15.30 SPONGEBOB VO FILME: HUBA NA SUCHU – 2D
17.30 NEZLOMNÝ
20.00 KÓD ENIGMY
- 9. 2. 17.30 PRÍBEH MÁRIE
19.30 BIRDMAN
- **10. 2. FILMOVÝ KLUB NAOKO**
18.00 VYŠŠIA MOC
20.00 ZÁZRAKY
- 11. 2. 17.30 PRÍBEH MÁRIE
19.30 BIRDMAN
- 12. 2. 17.30 50 ODTIEŇOV SIVEJ – slovenská premiéra
19.45 FOXCATCHER – slovenská premiéra
13. 2. 16.00 CILILING
A ZVER-NEZVER – 3D
- 17.30 50 ODTIEŇOV SIVEJ
19.45 FOXCATCHER
- 14. 2. 15.30 CILILING
A ZVER-NEZVER – 2D
17.30 FOXCATCHER
20.00 50 ODTIEŇOV SIVEJ
- 15. 2. 13.30 CILILING
A ZVER-NEZVER – 3D
15.30 CILILING A ZVER-NEZVER – 2D
17.30 FOXCATCHER
20.00 50 ODTIEŇOV SIVEJ
- **16. 2. NEPREMIETAME**
- **17. 2. FILMOVÝ KLUB NAOKO**
18.00 BOJ SNEŽNÉHO PLUHU S MAFIOU
20.00 KUKURIČNÝ OSTROV
- 18. 2. 17.30 PRÍBEH MÁRIE
19.30 50 ODTIEŇOV SIVEJ
- 19. 2. 17.30 KINGSMAN: TAJNÁ SLUŽBA – slovenská premiéra
20.00 AMERICKÝ OSTREĽOVAČ – slovenská premiéra
- 20. 2. 17.30 KINGSMAN: TAJNÁ SLUŽBA
20.00 AMERICKÝ OSTREĽOVAČ
- 21. 2. 15.30 SPONGEBOB VO FILME: HUBA NA SUCHU – 2D
17.30 AMERICKÝ OSTREĽOVAČ
20.00 KINGSMAN: TAJNÁ SLUŽBA
- 22. 2. 15.30 SPONGEBOB VO FILME: HUBA NA SUCHU – 2D
17.30 BIG EYES
20.00 AMERICKÝ OSTREĽOVAČ
- 23. 2. 17.30 BIG EYES
19.30 KINGSMAN: TAJNÁ SLUŽBA
- **24. 2. FILMOVÝ KLUB NAOKO**
18.00 KRÁĽOVSTVO ZVERSTIEV
20.00 DIVOKÉ HISTORKY
- 25. 2. 19.00 TRI TVORIVÉ TVORY
- 26. 2. 17.30 FOCUS – slovenská premiéra
19.30 TEÓRIA VŠETKÉHO – slovenská premiéra
- 27. 2. 17.30 FOCUS
19.30 TEÓRIA VŠETKÉHO
- 28. 2. 15.30 CILILING
A ZVER-NEZVER 2D
17.30 TEÓRIA VŠETKÉHO
19.30 FOCUS

Kalendár kultúrno-spoločenských podujatí

■ **2. februára o 19.00 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
MOZGOVŇA – barový
vedomostný kvíz

■ **4. februára o 16.00 h**
v Knižnici Juraja Fándlyho
KRONIKA KOMIKA alebo
SKÔR, NEŽ SA ZDVIHNE
OPONA

Fórum humoristov a nestor
slovenského humoru Stanislav
Štepa. Ďalším hosťom bude
Ladislav Hubáček, manažér
a herec Radošinského naivného
divadla. Scenár a moderovanie:
Mikuláš Jarábek

■ **4. februára o 19.30 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
POULIČNÉ ZÁBERY – divadlo
trnavskej amatérskej skupiny
Demoscena

■ **6. – 8. februára 2015**
v Mestskej športovej hale
FestHry Trnava – festival hier,
hračiek a zábavy
pre celé rodiny

6. 2. (piatok) od 15.00 do 20.00 h,
7. 2. (sobota) od 10.00 do 20.00 h,
8. 2. (nedeľa) od 14.00 do 20.00 h

■ **7. februára o 21.00 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
DEPECHE MODE PARTY

■ **12. februára o 20.00 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
COSMIC DAYS a FRANKIE
KIMONO – groove jazz

■ **13. februára od 10.00 do**
17.00 h v ArtKlube na Hlavnej 17
BENEFIČNÝ

VALENTÍNSKY BLŠÍ TRH
– podporme psíkov z útulku
a dajme aj im lásku na Valentína
21.00 h VALENTÍNSKA PARTY

■ **13. februára o 20.00 h**
v Mestskej športovej hale
20. REPREZENTAČNÝ PLES
MESTA TRNAVY

Hudba: Orchester Pavla Zajáčka
a sólisti, Trnavská cimbalofka,
Funkiez, DJ Marián Kukla.
Tanečné vystúpenia: Interklub
Bratislava

Moderátor: Martin Chynoranský

Lístky v predpredaji v pokladni
Mestského úradu na Trhovej ulici
Výťažok z plesu bude tradične
venovaný na dobročinné účely

■ **14. februára o 22.00 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
BOY WONDER + DJ SPANK
■ **15. februára o 15.00 h**
v Mestskej športovej hale
DETSKÁ MAŠKARNÁ SHOW

Maškarná minidiskotéka
a promenáda v maskách,
vystúpenie štúdia tanca
a pohybu Alegria, žonglérska
show, divadelno-pesničková
show Fíha Tralala

Vstupné 8 eur, deti do dvoch
rokov vstup zdarma
Vstupenky v predpredaji v TTI
v mestskej veži

Organizátori: Mesto Trnava
a Tempus Cultura, n. o.

■ **16. februára o 19.00 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
MOZGOVŇA – barový
vedomostný kvíz

■ **17. februára**
na Hlavnej ulici pred radnicou
FAŠIANGY 2015

12.00 h FAŠIANGOVÁ
ZABÍJAČKA: Miešanie
zabíjačkovej kaše, vytápanie
škvariek, výroba jaterníc,
občerstvenie

15.30 h FAŠIANGOVÁ ZÁBAVA
V MASKÁCH

16.00 h DYCHOVÁ HUDBA
KRIŽOVIANKA

17.00 h POCHOVÁVANIE BASY
s dychovou hudbou Križovianka
a folklórnou skupinou Dudváh

■ **17. februára o 19.00 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
LUKÁŠ WARNER – vernisáž
výstavy

■ **18. februára o 17.30 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
CAFE EUROPA – diskusia na
tému vinárstvo a regulácie EÚ

■ **20. februára o 21.00 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
SUMMIT: 36-d'n'b party

■ **21. februára o 20.00 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
AC-DC party 2015 –
POWERAGE 20. rokov na scéne

■ **23. februára o 20.00 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
SOIE01: sci-fi seriály +
Kratochvíle – spoločenské hry
na bare

■ **24. februára o 21.00 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
BALKAN BASHAVEL PARTY
v podaní DJ-dua Malalata

■ **25. februára o 19.30**
h v Synagóge – **Centre**
súčasného umenia PechaKucha
Night Trnava vol. 14

Inšpiratívne prezentácie
výtvarníkov, dizajnérov,
módnych návrhárov a iných,
najmä vizuálnych tvorcov
v obľúbenom formáte 20x20
Podrobnosti o programe:
[http://www.facebook.com/](http://www.facebook.com/PechaKuchaTT)
[http://](http://pechakucha.publikum.sk)
pechakucha.publikum.sk

■ **25. februára o 20.00 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
NA CESTE: KIRGIZSKO NA
BICYKLI – rozprávanie Ondreja
Izakoviča o nezabudnuteľnej
dovolenke

■ **27. februára o 21.00 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
BRAVO PARTY: Gangsta Edition
so Shakulom

■ **28. februára o 19.00 h**
v Divadle Jána Palárika
Peter Kováčik: BOŽÍ VTÁK
Premiéra kabaretu o dejinách
našej slovenskej malosti,
ale aj odvahy, nezlomnosti
a statočnosti. Príbeh sa odohráva
na slovenskej dedine na začiatku
päťdesiatych rokov v období
násilnej kolektivizácie, ktorá
zlikvidovala najpracovitejšiu
vrstvu slovenského obyvateľstva

■ **28. februára o 21.00 h**
v ArtKlube na Hlavnej 17
KONCERT:
Fresh Out Of The Bus

Mesto Trnava

a TEMPUS CULTURA n.o.

pozyva všetky deti
na zábavné popoludnie

DETSKÁ MAŠKARNÁ SHOW

PROGRAM:

MAŠKARNÁ
MINIDISKOTÉKA

MAŠKARNÁ
PROMENÁDA

ŠTÚDIO TANCA
A POHYBU ALEGRIA

ŽONGLÉRSKA SHOW

DIVADELNO-
PESNIČKOVÁ SHOW
FÍHA TRALALA

NEDEĽA
15. FEBRUÁRA
2015
OD 15.00

MESTSKÁ ŠPORTOVÁ
HALA TRNAVA

DETSKÉ PREDSTAVENIE
FÍHA tralala

**Predpredaj
vstupeniek:**

TTi- Mestská veža
Trojičné námestie
Trnava

CENA
VSTUPENKY
8 €

DETI DO 2 ROKOV
VSTUP ZDARMA